

RAPORT O STANIE
GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI
W ROKU 2021

Tomaszów Mazowiecki, 31 maja 2022 roku

Na podstawie art. 28 aa ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedstawiam „Raport o stanie Gminy Tomaszów Mazowiecki w roku 2021”

Szanowni Mieszkańcy

Artykuł 28 aa ust.2 ww. ustawy określa zakres raportu, który obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy i budżetu obywatelskiego.

Raport obejmuje szerokie spektrum zadań i zagadnień, którymi na co dzień zajmuje się organ wykonawczy, czyli wójt gminy. Oczywiście nie da się wszystkiego opisać w najdrobniejszych szczegółach, raport musiałby liczyć kilkaset stron, dlatego dla bardziej zainteresowanych odsyłam do dokumentów na stronie internetowej gminy (www.gminatomaszowmaz.pl). Przedstawiony dokument jest pokłosiem realizacji najważniejszych zadań ujętych w strategii rozwoju gminy, uchwałach Rady Gminy i innych dokumentach i programach obowiązujących w roku 2021.

Wszystkie działania organu wykonawczego mają na celu równomierny i zrównoważony (zgodny z naturą) rozwój naszej wspólnoty gminnej i zaspokajanie najpilniejszych potrzeb mieszkańców. Ostatnie lata to okres intensywnego rozwoju infrastruktury technicznej, edukacyjnej, przedszkolnej, rekreacyjno- sportowej, ochrony środowiska i gospodarki przestrzennej. Oczywiście nie zapominamy o zdrowiu, bezpieczeństwie, opiece nad starszymi mieszkańcami i pomocy społecznej dla najbardziej potrzebujących.

Myślę, że zmiany jakie zachodzą w Gminie Tomaszów Mazowiecki, wpływają w znaczący sposób na rozwój cywilizacyjny naszej „małej ojczyzny” i poprawę życia codziennego jej obecnych mieszkańców, jak i kolejnych pokoleń.

Zapraszam do dogłębnej analizy raportu.

Franciszek Szmigiel
Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki

NAJWAŻNIEJSZE DOKUMENTY, KTÓRE WYZNACZAŁY KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI I ROZWOJU SAMORZĄDU W ROKU 2021:

1. Strategia Rozwoju Gminy Tomaszów Mazowiecki 2030, przyjęta Uchwałą Rady Gminy Nr LIII/337/22 z dnia 28 marca 2022 r.
2. Program Gospodarowanie Mieszkaniowym Zasobem Gminy na lata 2021-2026 Uchwała Rady Gminy nr XXXVIII/226/21 z dnia 25 marca 2021 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Tomaszów Mazowiecki – gmina wiejska – położona w województwie łódzkim, powiecie tomaszowskim z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim.

Gmina ma obszar 151,3 km² (14,75% powierzchni powiatu),

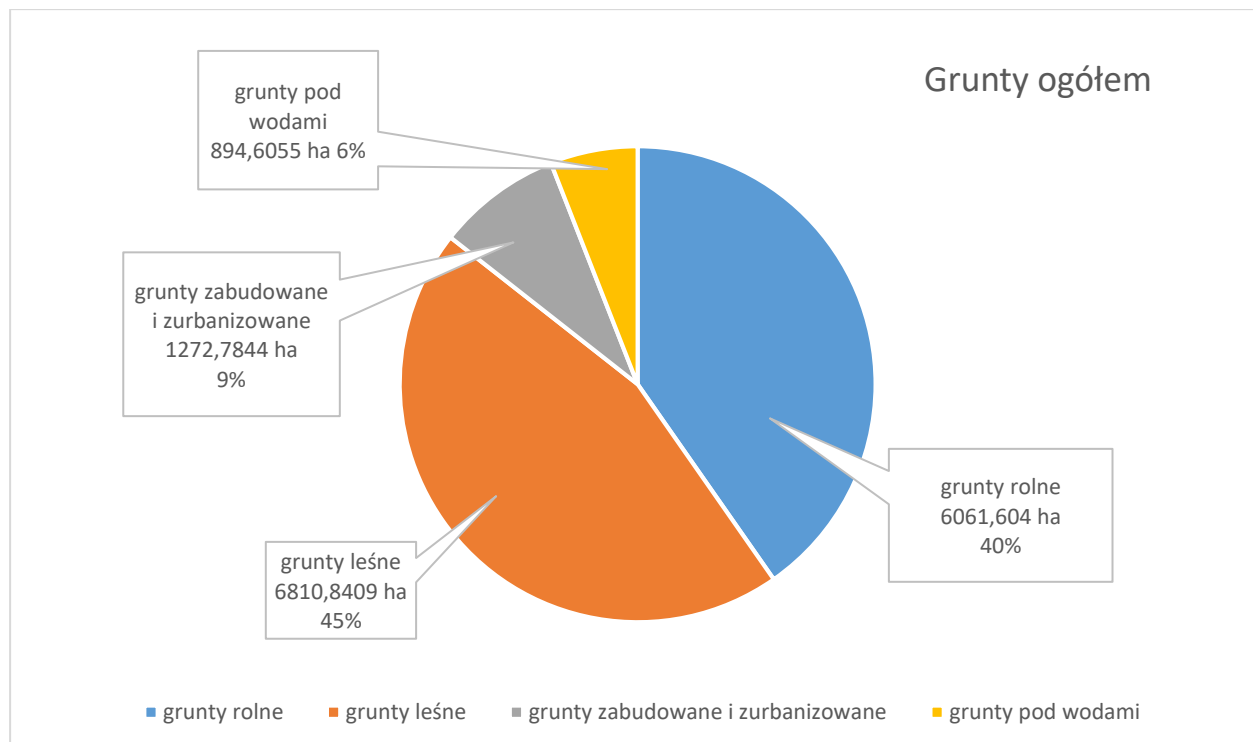
w tym:

grunty rolne – 40%

grunty leśne – 45%

grunty pod wodami – 6%

grunty zabudowane i zurbanizowane – 9%

W południowo - wschodniej części gminy, gdzie lasy stanowią 62% powierzchni, znajdują się 2 parki krajobrazowe – Sulejowski i Spalski, obszar chroniony Natura 2000 w Cieślówicach Małych oraz 3 rezerваты przyrody w Sługolicach, „Jeleniu” i Twardej.

Demografia przedstawia się następująco:

Opis	Dane na 31.12.2021 r.					
	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
jednostka	Osób	%	osób	%	osób	%
populacja	11138 wzrost o 34 osoby w stosunku do roku ubiegłego	100	5723 Wzrost o 18 osób w stosunku do roku ubiegłego		5415 Wzrost o 16 osób w stosunku do roku ubiegłego	
Gęstość zaludnienia (mieszkańców na km ²)	73,32	100%				

Ostateczny kształt administracyjny gmina otrzymała w 1975 r, a w jej skład wchodzi 25 miejscowości.

Tabela z nazwami miejscowości i liczba mieszkańców:

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców	Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	Cekanów	283 ↑ 10	14.	Niebrów	379 ↓ 4
2.	Chorzecin	272 ↓ 4	15.	Sługolice	344 ↑ 4
3.	Cieślówice Małe	74 ↓ 2	16.	Smardzewice	1933 ↓ 19

4.	Cieblowice Duże	629 ↑ 4	17.	Świńsko	91 ↓ 4
5.	Dąbrowa	238 ↑ 11	18.	Swolszewice Małe	393 ↓ 2
6.	Godaszewice	195 ↓ 8	19.	Tresta	287 ↑ 6
7.	Jadwigów	208 ↑ 3	20.	Twarda	651 ↑ 15
8.	Karolinów	171 ↓ 2	21.	Wąwał	1147 bz.
9.	Kolonia Zawada	347 ↑ 5	22.	Wiaderno	834 ↑ 30
10.	Komorów	605 ↑ 4	23.	Zaborów Pierwszy	416 ↓ 3
11.	Kwiatkówka	197 ↓ 2	24.	Zaborów Drugi	298 ↑ 3
12.	Łagiewniki	65 ↓ 2	25.	Zawada	602 ↓ 7
13.	Łazisko	479 ↓ 2	26.	Ogółem	11 138

Gmina Tomaszów Mazowiecki sąsiaduje z następującymi gminami:

- Inowłódz, Lubochnia, Ujazd, Tomaszów Mazowiecki (miasto) – powiat tomaszowski
- Sławno, Mniszków – powiat opoczyński
- Wolbórz – powiat piotrkowski.

ZABYTKI

- Zespół Klasztorno - Kościelny Ojców Franciszkanów z XVII wieku w Smardzewicach,
- dwór z II poł. XIX wieku w Kwiatkówce,
- zespół stanowisk archeologicznych z okresu wpływów rzymskich w Cieblowicach Dużych i Małych.

OPIS GMINY

W zakresie sfery przestrzennej gmina Tomaszów Mazowiecki wyróżnia się bogactwem zasobów i walorów naturalnych. Zaliczana jest do strategicznych rejonów (Obszar Funkcjonalny

Budowlano – Ceramiczny), ze względu na złoża piasków kwarcowych. Dużą zaletą jest położenie nad rzeką Pilicą i Zalewem Sulejowskim, który przyciąga miłośników wypoczynku i fanów sportów wodnych. Charakteryzuje się korzystnym położeniem komunikacyjnym - 50 km od Łodzi, przy ważnej drodze ekspresowej S 8 i w pobliżu autostrady A1. Pozwala to na tworzenie przestrzeni dla inwestorów i nowe inwestycje. Gmina stwarza dogodne warunki dla osiedlania się nowych mieszkańców, poprzez rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej, aby miejsce zamieszkania nie kojarzyło się tylko z tzw. „sypialnią”, ale stanowiło przestrzeń, w której realizowana jest większość aktywności poza zawodowych. Jednym zdaniem może to określić hasło:

UCHWAŁY RADY GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. rada odbyła 15 sesji, w tym 6 sesji nadzwyczajnych zwołanych na wniosek Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki, pozostałe 9 sesji, były sesjami zwyczajnymi, zwołanymi przez Przewodniczącą Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki.

W omawianym okresie rada podjęła 101 uchwały decydujące o funkcjonowaniu gminy. Sposób realizacji uchwał istotnych z punktu widzenia funkcjonowania gminy odzwierciedla niniejszy raport. Szczegółowo z tematyką uchwał można się zapoznać na stronie internetowej Gminy Tomaszów Mazowiecki (www.bip.gminatomaszowmaz.pl).

FINANSE GMINY

Podstawą gospodarki finansowej gminy Tomaszów Mazowiecki w 2021 roku był budżet ustalony Uchwałą Nr XXXIV/194/20 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu gminy na rok 2021, po zmianach dokonanych w trakcie roku uchwałami Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki oraz zarządzeniami Wójta, w ramach posiadanych uprawnień.

Plan i wykonanie budżetu Gminy według stanu na 31 grudnia 2021 r. przedstawia tabela poniżej:

REALIZACJA BUDŻETU GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI WG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 R.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie	Realizacja w %
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	70 398 421,78	76 859 933,58	109,18
<i>Dochody bieżące, w tym:</i>	60 344 674,30	64 243 893,14	106,46
dochody z tytułu podatku od nieruchomości	7 779 855,00	7 790 992,23	100,14
dochody z tytułu udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT)	13 504 168,00	14 778 572,74	109,44
<i>Dochody majątkowe, w tym:</i>	10 053 747,48	12 616 040,44	125,49
dochody ze sprzedaży majątku	6 459 138,38	6 567 227,39	101,67
WYDATKI, z tego:	73 523 981,05	68 045 949,63	92,55
<i>Wydatki bieżące</i>	58 337 987,47	54 257 014,81	93,00
<i>Wydatki majątkowe</i>	15 185 993,58	13 788 934,82	90,80
WYNIK BUDŻETU (nadwyżka+/-deficyt-)	-3 125 559,27	8 813 983,95	
NADWYŻKA OPERACYJNA Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	2 006 686,83	9 986 878,33	497,68
PRZYCHODY OGÓŁEM, z tego:	6 231 175,79	3 759 496,31	60,33
pożyczki i kredyty	3 833 592,48	1 361 913,00	35,53
nadwyżka z lat ubiegłych	795 566,68	795 566,68	100,00
wolne środki	1 577 016,63	1 577 016,63	100,00
spłata udzielonych pożyczek	25 000,00	25 000,00	100,00
ROZCHODY OGÓŁEM, z tego:	3 105 616,52	3 105 616,52	100,00

Rok 2021 był kolejnym szczególnym rokiem pod względem realizacji budżetu, nie tylko ze względu na ciągle panującą pandemię spowodowaną wirusem SARS-CoV-2, ale też ze względu na zmiany legislacyjne i tarcze antykryzysowe wprowadzane przez rząd.

Skutkiem powyższego było wykonanie budżetu z dużym wahnięciem w stosunku do planu i to zarówno w zakresie dochodów jak i wydatków.

Dochody zostały wykonane ponad plan o kwotę przekraczającą 6,4 mln zł. Na tą wartość składają się dochody majątkowe – ponad 2,5 mln (w tej wartości znajduje się kwota prawie 2 mln otrzymanych w formie subwencji rozwojowej na zadania inwestycyjne dotyczące kanalizacji), uzupełnienie subwencji ogólnej przekazanej 28 grudnia 2021r. jako uzupełnienie dochodów roku 2022 - ponad 2 mln zł, udziały w PIT i CIT wyższe od prognozowanych przez MF – prawie 1,2 mln, wpływy z PCC wyższe od planowanych (realizacja przez US) – prawie 300 tys. zł, rozliczenia z lat ubiegłych (głównie zwrot podatku VAT) – ponad 300 tys., wpływy z różnych dochodów wykonane ponad plan (zwrot kosztów za przedszkola) – ok. 100 tys.

Po stronie wydatków nie został zrealizowany plan na kwotę ponad 5,4 mln zł. W tej wartości jest prawie 1,4 mln wydatków inwestycyjnych oraz ponad 300 tys. oszczędności na obsłudze długu (odsetki) z uwagi na utrzymujący się niemal do końca roku bardzo niski WIBOR. Duże oszczędności dotyczą zakupu usług pozostałych – ponad 1 mln (z tego 300 tys. za odbiór i utylizację odpadów komunalnych), remontów, głównie dróg – ponad 800 tys., wynagrodzeń i pochodnych od nich – 500 tys., zakupu materiałów i wyposażenia – ponad 200 tys., świadczeń społecznych – ponad 200 tys., zakupu energii – ponad 100 tys., zakup usług od innych JST (koszty utrzymania przedszkoli oraz DPS-y) – ponad 100 tys., a także dotacji udzielanych mieszkańcom na wymianę piecy oraz wyrobów zawierających azbest – prawie 100 tys. zł.

W związku z m.in. dużym wzrostem cen energii, paliw czy samej inflacji, która znacząco wpływała na ceny usług komunalnych czy robót budowlanych, trudno było realnie planować wydatki.

Wskaźniki obrazujące sytuację finansową gminy

I. DOCHODY

a) *Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem*

$$64\,243\,893,14 / 76\,859\,933,58 = 83,59\%$$

b) *Udział dochodów własnych* w dochodach ogółem*

$$46\,269\,720,80 / 76\,859\,933,58 = 60,20\%$$

**dochody własne=dochody ogółem pomniejszone o subwencję ogólną i dotacje*

c) *Dochody ogółem na 1 mieszkańca*

$$76\,859\,933,58 / 11\,138 = 6\,900,69\text{ zł}$$

II. WYDATKI

a) *Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodnymi od wynagrodzeń*

$$17\,240\,578,24 / 54\,257\,014,81 = 31,78\%$$

b) *Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem*

$$13\,788\,934,82 / 68\,045\,949,63 = 20,26\%$$

c) *Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca*

$$13\,788\,934,82 / 11\,138 = 1\,238,01 \text{ zł}$$

III. MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE I PŁYNNOŚĆ FINANSOWA

a) *Wskaźnik samofinansowania – udział nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych w wydatkach majątkowych*

$$(9\,986\,878,33 + 12\,616\,040,44) / 13\,788\,934,82 = 163,92\%$$

Wartość wskaźnika wskazuje stopień, w jakim Gmina finansuje inwestycje środkami własnymi, czyli zdolność do samofinansowania.

b) *Udział nadwyżki operacyjnej* w dochodach ogółem*

$$9\,986\,878,33 / 76\,859\,933,58 = 12,99\%$$

*nadwyżka operacyjna = dochody bieżące pomniejszone o wydatki bieżące

Wskaźnik ten określa stopień, w jakim Gmina mogłaby zaciągnąć nowe zobowiązania, w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym większe możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększania wydatków bieżących.

c) *Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem*

$$(9\,986\,878,33 + 6\,567\,227,39) / 76\,859\,933,58 = 21,54\%$$

Ujemna wartość wskaźnika wskazuje na brak nadwyżki operacyjnej, a osiągnięte dochody ze sprzedaży majątku nie wystarczają na pokrycie deficytu operacyjnego.

d) *Nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca*

$$9\,986\,878,33 / 11\,138 = 896,65 \text{ zł}$$

IV. ZADŁUŻENIE

a) *Udział zadłużenia w dochodach ogółem*

$$21\,040\,914,84 / 76\,859\,933,58 = 27,38\%$$

b) *Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia**

$$3\,265\,532,35 / 76\,859\,933,58 = 4,16\%$$

*obsługa zadłużenia = spłata rat kapitałowych wraz z odsetkami

c) *Obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia*

$$2\,816\,996,48 / 37\,424\,668,09 = 7,06\%$$

d) *Zadłużenie na 1 mieszkańca*

$$21\,040\,914,84 / 11\,138 = 1\,889,11 \text{ zł}$$

V. AKTYWNOŚĆ W POZYSKIWANIU POZABUDŻETOWYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA GMINNYCH POTRZEB

a) Środki z UE w dochodach ogółem

$$2\,459\,409,95 / 76\,859\,933,58 = 3,20\%$$

b) Środki z UE na 1 mieszkańca

$$2\,459\,409,95 / 11\,138 = 220,81 \text{ zł}$$

c) Środki zewnętrzne krajowe w dochodach ogółem

$$4\,030\,202,64 / 76\,859\,933,58 = 5,24\%$$

d) Środki zewnętrzne krajowe na 1 mieszkańca

$$4\,030\,202,64 / 11\,138 = 361,84 \text{ zł}$$

ANALIZA PORÓWNAWCZA

	wyszczególnienie	rok			
		2018	2019	2020	2021
podstawowe wielkości	<i>dochody ogółem</i>	56 846 301,56	67 039 680,79	67 585 881,48	76 859 933,58
	<i>dochody bieżące</i>	48 533 561,01	55 182 233,45	57 094 481,91	64 243 893,14
	<i>dochody majątkowe</i>	8 312 740,53	11 857 447,34	10 490 399,57	12 616 040,44
	<i>wydatki ogółem</i>	70 420 071,20	63 200 608,62	68 165 240,94	68 045 949,63
	<i>wydatki bieżące</i>	44 063 977,11	44 226 193,20	47 607 835,92	54 257 014,81
	<i>wydatki majątkowe</i>	26 356 094,09	18 974 425,42	20 557 405,02	13 788 934,82
	<i>nadwyżka operacyjna</i>	4 469 583,90	10 956 050,25	9 487 645,99	9 986 878,33
	<i>dochody ze sprzedaży majątku</i>	12 650,00	190 316,00	26 390,00	6 567 227,39
	<i>dochody własne</i>	25 889 411,82	40 204 439,78	37 424 668,09	46 269 720,80
	<i>środki z budżetu UE</i>	8 015 898,91	11 423 869,17	5 104 059,25	2 459 409,95
	<i>środki zewnętrzne krajowe</i>	478 597,18	1 545 539,04	6 137 531,73	4 030 202,64
	<i>wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń</i>	14 154 272,61	14 690 823,10	15 393 645,16	17 240 578,24
	<i>wydatki na Fundusz Sołecki</i>	417 346,11	511 069,41	515 387,28	0,00
	<i>splata rat kapitałowych</i>	2 036 055,34	4 052 675,54	2 559 042,96	3 105 616,52
	<i>wydatki na obsługę długu (odsetki)</i>	363 512,31	474 689,23	257 953,52	159 915,83
	<i>zadłużenie</i>	25 512 842,86	23 749 124,32	22 784 618,36	21 040 914,84
	<i>liczba mieszkańców</i>	11 093,00	11 131,00	11 104,00	11 138,00

wskaźniki	<i>udział dochodów bieżących w dochodach ogółem</i>	85,38%	82,31%	84,48%	83,59%
	<i>udział dochodów własnych w dochodach ogółem</i>	45,54%	59,97%	55,37%	60,20%
	<i>dochody ogółem na 1 mieszkańca</i>	zł 5 124,52	6 022,79 zł	6 086,62 zł	6 900,69 zł
	<i>obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń</i>	32,12%	33,22%	32,33%	31,78%
	<i>udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem</i>	37,43%	30,02%	30,16%	20,26%
	<i>wydatki majątkowe na 1 mieszkańca</i>	zł 2 375,92	1 704,65 zł	1 851,35 zł	1 238,01 zł
	<i>wskaźnik samofinansowania</i>	48,50%	120,23%	97,18%	163,92%
	<i>udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem</i>	7,86%	16,34%	14,04%	12,99%
	<i>udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem</i>	7,88%	16,63%	14,08%	21,54%
	<i>nadwyżka operacyjna na 1 mieszkańca</i>	zł 402,92	984,28 zł	854,43 zł	896,65 zł
	<i>udział zadłużenia w dochodach ogółem</i>	44,88%	35,43%	33,71%	27,38%
	<i>obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia</i>	4,22%	6,75%	4,17%	4,25%
	<i>obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia</i>	9,27%	11,26%	7,53%	7,06%
	<i>zadłużenie na 1 mieszkańca</i>	zł 2 299,90	2 133,60 zł	2 051,93 zł	1 889,11 zł
	<i>środki z UE w dochodach ogółem</i>	14,10%	17,04%	7,55%	3,20%
	<i>środki z UE na 1 mieszkańca</i>	zł 722,61	1 026,31 zł	459,66 zł	220,81 zł
	<i>środki zewnętrzne krajowe w dochodach ogółem</i>	0,84%	2,31%	9,08%	5,24%
	<i>środki zewnętrzne krajowe na 1 mieszkańca</i>	zł 43,14	138,85 zł	552,73 zł	361,84 zł

Odnotowany wzrost zarówno dochodów jak i wydatków bieżących dotyczy zadań własnych. Duży wpływ na poziom wykonania dochodów w roku 2021 miały przekazane środki z budżetu państwa w formie uzupełnienia subwencji ogólnej oraz subwencji rozwojowej, które gmina

otrzymała w wysokości 4 088 327,00 zł, co stanowi 5,32% dochodów wykonanych ogółem. Kończąca się perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2013-2020 ma swoje odzwierciedlenie w poziomie środków z budżetu UE w budżecie gminy. Udział tych środków w dochodach ogółem uległ zmniejszeniu z 7,55% w roku 2020 do poziomu 3,20% w roku 2021.

Na uwagę zasługuje kwota wykonanych wydatków bieżących, która pierwszy raz od roku 2018 uległa zwiększeniu o kwotę 6 649 178,89 zł. Taki stan rzeczy wynikał m.in. z dwukrotnie wyższej dotacji dla organizatora bezpłatnego transportu lokalnego (wzrost o 1 mln), wzrostu wynagrodzeń o ponad 1,6 mln (1,1 mln w oświacie i 500 tys. w administracji), czy dużego wzrostu kosztów odbioru i utylizacji odpadów komunalnych – o 1,75 mln zł.

W analizowanym roku zrezygnowano z tworzenia Funduszu Sołeckiego, na rzecz dotacji dla mieszkańców na przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska – wymiany pieców grzewczych.

W roku 2021 nastąpił spadek udziału wydatków majątkowych w wydatkach ogółem o prawie 10 pp. Duży spadek inwestycji, to zjawisko niekorzystne dla rozwoju gminy. Jednak w tym przypadku dotyczyło to przesunięcia realizacji jednej inwestycji z dużymi nakładami, więc nie ma jeszcze powodów do obaw o tempo rozwoju gminy.

Nadwyżka operacyjna, która jest bardzo ważną wielkością przy ustalaniu indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, jest utrzymana na wysokim poziomie. Zadłużenie gminy w stosunku do dochodów utrzymuje w prezentowanym okresie tendencję spadkową – wynika to zarówno z rosnących dochodów, jak i malejącego zadłużenia.

Gmina pozyskuje środki zewnętrzne na realizację zadań, zarówno z budżetu krajowego, jak i Unii Europejskiej. Udział tych środków w dochodach ogółem nie przekracza już 10%, i w roku 2021 spadł w porównaniu do roku poprzedniego o 8,19 pp.

Dochody na 1 mieszkańca wzrosły o 814,07 zł w porównaniu do roku poprzedniego, a zadłużenie zmalało o 162,82 zł.

Analizując powyższe wielkości, wyraźnie widać, że kondycja finansowa Gminy jest dobra. Niekorzystne zmiany otoczenia makroekonomicznego, nie naruszyły jeszcze stabilności finansowej, która była systematycznie wypracowywana we wcześniejszych latach. Jednakże zauważyć trzeba, że wprowadzone zmiany podatkowe w PIT, które wpływają na spadek dochodów własnych, będą niekorzystnie wpływać na możliwości rozwojowe gminy.

PROMOCJA

Formy promocji: portal internetowy, radio, prasa, publikacje, patronaty, udział przedstawicieli gminy w imprezach o charakterze kulturalnym oraz sportowym na szczeblu powiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. W sierpniu 2021 r. Gmina przy współpracy z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa oraz z proboszczem parafii pw. Św. Anny w Smardzewicach zorganizowała piknik rodzinny na zakończenie lata.

Gmina promowała aktywny sposób spędzania czasu, lokalny folklor oraz tereny inwestycyjne. W związku z tymi działaniami poniosła koszty w 2021 r. w wysokości 132 041,65 zł.

MIESZKAŃCY GMINY

W okresie od początku do końca 2021 r. liczba mieszkanek i mieszkańców zwiększyła się o 34 osoby, przez co na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 11 138 osób, w tym 5 723 kobiet i 5 415 mężczyzn.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych liczba mieszkańców na 31 grudnia 2021 r. przedstawiała się następująco:

- liczba kobiet w wieku (15 lat i mniej) wynosiła 997, a liczba mężczyzn 1073,
- liczba kobiet w wieku (16 - 60 lat) wynosiła 3388, a liczba mężczyzn w wieku (16 - 65) wynosiła 3699,
- liczba kobiet w wieku powyżej 60 roku życia wynosiła 1338, a liczba mężczyzn powyżej 65 roku życia: 643.

W stosunku do początku roku można zauważyć:

- liczba kobiet w wieku (15 lat i mniej) zmniejszyła się o 5 osób, a liczba mężczyzn zwiększyła się o 29 osób,
- liczba kobiet w wieku (16 - 60 lat) zmniejszyła się o 4 osoby, a liczba mężczyzn w wieku (16 - 65) zmniejszyła się o 47 osób;
- liczba kobiet w wieku powyżej 60 roku życia zwiększyła się o 31 osób, a liczba mężczyzn powyżej 65 roku życia zwiększyła się o 34 osoby;

Liczba zameldowanych cudzoziemców na dzień 31.12.2021 wynosiła 20 osób.

Zgony: 31.12.2018: 111
 31.12.2019: 111
 31.12.2020: 133
 31.12.2021: 144

Urodzenia: 31.12.2018: 124
31.12.2019: 106
31.12.2020: 110
31.12.2021: 107

Liczba osób, które się zameldowały w 2018 r. - 280 (209 z poza gminy, 69 przemeldowań w obrębie gminy), w 2019 r. – 256 (201 z poza gminy, 55 przemeldowań w obrębie gminy), w 2020 r. – 111 – pobyt stały, w 2021 r. 360 – pobyt stały.

ZDROWIE

Profilaktyka zdrowotna zajmuje ważne miejsce w dziedzinie zdrowia publicznego, dlatego zachęcamy naszych mieszkańców do korzystania z wszelkich oferowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia bezpłatnych usług medycznych i badań profilaktycznych. Celem tych działań jest podnoszenie świadomości zdrowotnej mieszkańców, a w konsekwencji zachęcanie ich do bezpośredniego wzięcia udziału w badaniach profilaktycznych.

Świadczenia w zakresie Podstawowej Opieki Zdrowotnej dla mieszkańców gminy Tomaszów Mazowiecki udzielają:

- NZOZ Przychodnia Rodzinna w Smardzewicach
- NZOZ Centrum Medyczne „Almed” – w Zawadzie
- NZOZ „BIAMED” Tomaszów Maz. ul. Wilcza 29/31

Dbając o zdrowie mieszkańców gmina podjęła następujące działania:

1. Powierzyła Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki wykonanie zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia polegającego na objęciu opieką rehabilitacyjną dzieci z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z terenu gminy, realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim.

W ramach porozumienia wykonanych zostało 2296 zabiegów (w roku 2020 – 1621) na sumę 50 512,00 zł (w roku 2020 - 32 420,00 zł).

2. Zawarła umowę z Przychodnią Rodziną M. Kuśmierski, M. Szymański w Smardzewicach na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza, dla mieszkańców gminy na kwotę 100 000 zł. Ze świadczeń zdrowotnych skorzystało w 2021 roku 380 osób.

PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI

W 2021 roku zostało zaopiniowanych i wydanych 14 postanowień odnośnie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z uchwałą nr LXII/372/18 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 17 września 2018 roku w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

W 2021 roku wydano łącznie 14 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, z czego: w detalu 8 zezwoleń tj:

- 3 zezwolenia na sprzedaż piwa,
- 2 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa),
- 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%
w gastronomii 6 zezwoleń, w tym:
 - 2 zezwolenia na sprzedaż piwa,
 - 1 zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu pow. 4,5% do 18 % (z wyjątkiem piwa),
 - 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości powyżej 18%,

Na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki w 2021 r. 41 podmiotów prowadziły w 41 punktach sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych tj.:

- w detalu w 28 punktach,
- w gastronomii w 13 punktach

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Program określa działania realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Gmina prowadzi szereg inicjatyw mających na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom alkoholizmu, adresowanych do całej społeczności. Celami, które zostały założone do wykonania w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tomaszów Mazowiecki były:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

- Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemami alkoholowymi, ochrona przed przemocą w rodzinie,
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin z grupy ryzyka,
- Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- pozalekcyjne zajęcia sportowe,
- programy i warsztaty profilaktyczne realizowane w świetlicach wiejskich i szkołach,
- dofinansowanie działalności świetlic wiejskich, w których są realizowane zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
- finansowanie szkoleń specjalistycznych dla pracowników świetlic, członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień,
- Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń abstynenckich, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez udzielanie dotacji,
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA została powołana na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Realizowała zadania wyznaczone w ww. ustawie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w szczególności:

- Zaopiniowała i wydała 14 postanowień odnośnie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, zgodnie z uchwałą nr LXII/372/18 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki.
- Komisja odbyła 20 posiedzeń, na których rozpatrzyła 19 wniosków o podjęcie działań odnośnie leczenia odwykowego.
- podejmowała czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
- kierowała osoby na badanie diagnostyczne do lekarza i psychologa biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – 4 osoby.
- kierowała osoby uzależnione, a nie wykazujących inicjatywy do dobrowolnego podjęcia działań celem ograniczenia nadużywania alkoholu do sądu – 1 osoba.

SPORT

Aktywność sportowa jest ważnym elementem zagospodarowania czasu wolnego młodzieży z terenu gminy. Mieszkańcy mają do dyspozycji dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową i rekreacyjną, którą tworzą 22 boiska sportowe (w tym 8 boisk wielofunkcyjnych o nawierzchni sztucznej, 3 korty tenisowe, 8 boisk do piłki nożnej o nawierzchni z trawy naturalnej i a boiska do siatkówki plażowej) oraz 18 placów zabaw i 15 siłowni.

- Gmina Tomaszów Mazowiecki w celu wsparcia utalentowanej sportowo młodzieży, docenienia i uznania osiągnięć sportowych oraz zachęcenia do stałego podnoszenia umiejętności i poziomu sportowego, przyznała w 2021 roku 6 nagród za osiągnięcia sportowe o randze krajowej i międzynarodowej.

- Aby zapewnić mieszkańcom gminy odpowiednie warunki do rozwijania pasji sportowych, w okresie jesienno-zimowym wynajmowała halę sportową: w Tomaszowie Mazowieckim w Zespole Szkolno- Przedszkolnym Nr 7 na cele sportowo rekreacyjne dla mieszkańców gminy.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W Gminie Tomaszów Mazowiecki uchwalony został Uchwałą Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki Nr XXXIII/187/20 roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2021. Celem głównym dokumentu jest realizacja jednego z zadań własnych gminy – współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównym celem programu jest wzmocnienie partnerstwa lokalnego pomiędzy gminą, a organizacjami pozarządowymi, które ma służyć zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.

Program obejmuje następujące cele:

- 1) integracja lokalnych organizacji pozarządowych,
- 2) wzmocnienie kwalifikacji osób zaangażowanych w działalność organizacji pozarządowych w szczególności poprzez organizowanie szkoleń,
- 3) promowanie rozwoju działalności społecznej,
- 4) tworzenie warunków do wyrównywania szans różnych grup społecznych,
- 5) zapobieganie wykluczeniu społecznemu,

Ogólna kwota wydatkowana przez Gminę Tomaszów Mazowiecki na wspieranie zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym w 2021 roku wyniosła 35 000,00 zł.

W ramach realizacji Programu Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki ogłosił otwarte konkursy ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu ratownictwa wodnego na wodach Zalewu Sulejowskiego przylegającego do terenu dzierżawionego przez Gminę Tomaszów Mazowiecki oraz na zadania z zakresu sportu.

W wyniku przeprowadzonych postępowań konkursowych udzielono z budżetu Gminy Tomaszów Mazowiecki dotacji dla:

- 1) Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Tomaszowie Mazowieckim – w wysokości 15 000,00 zł.
- 2) WKS Kawaleria Tomaszów Mazowiecki - w wysokości 10 000,00 zł.
- 3) Klub Sportowy Diabło Wąwał - w wysokości 10 000,00 zł.

POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w 2021 roku objął pomocą społeczną w formie świadczeń w ramach zadań zleconych i zadań własnych oraz w postaci pracy socjalnej 181 rodzin, w których jest 366 osób, co stanowi 3,29 % ogółu mieszkańców gminy.

Na dzień 1 stycznia 2021 r. 313 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na dzieci, a na dzień 31 grudnia 2021r. 325 rodzin. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny, wynosiła na początek roku 624, a na koniec roku 633 osoby. Kwota świadczeń rodzinnych w 2021 r. wyniosła 1 420 630,15 zł, kwota świadczeń pielęgnacyjnych wyniosła 1 255 393,90 zł, kwota zasiłków pielęgnacyjnych wyniosła 908 306,84 zł, kwota zasiłków dla opiekuna wyniosła 37 100,00 zł.

Na początek 2021 r. 1418 rodzin pobierało świadczenie wychowawcze 500 +, a na koniec 2021 r. 11421 rodzin. Na początek roku 2021 na 2205 dzieci wypłacane było to świadczenie, a na koniec roku 2021 na 2212 dzieci. Ogólny koszt zrealizowanego zadania za 2021 r. wyniósł 13 430 562,23 zł.

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. 32 rodziny wielodzietne otrzymały Kartę Dużej Rodziny.

W 2021 roku opłaciliśmy pobyt 12 osób w domach pomocy społecznej na łączną kwotę 312 079,01 zł.

W 2021 roku 1 osoba otrzymała jednorazowe świadczenie „Za życiem” na kwotę 4.000,00 zł.

W 2021 roku 62 osoby otrzymały zasiłki celowe finansowane z rezerwy celowej budżetu państwa dla osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia losowego noszącego znamiona klęski żywiołowej- gradobicie na łączną kwotę 709 200,00 zł

Powody przyznawania pomocy rodzinom korzystającym z funduszy tutejszego ośrodka w 2021 r. były następujące:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	49	66
sieroctwo	0	0
bezdomność	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	21	105
w tym wielodzietność	16	86
bezrobocie	54	119
niepełnosprawność	85	132
długotrwała lub ciężka choroba	62	97
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	30	98
w tym rodziny niepełne	22	56
rodziny wielodzietne	8	42
alkoholizm	33	45

Głównym problemem społecznym jest mała aktywność zawodowa osób korzystających ze wsparcia GOPS. Związana ona jest z niewystarczającym poziomem wykształcenia, brakiem kwalifikacji zawodowych oraz niskimi aspiracjami zawodowymi i osobistymi. Skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodzin i niskie poczucie własnej wartości. Brak środków niezbędnych do życia spowodowany bezrobociem wśród klientów pomocy społecznej uniemożliwia im realizację celów osobistych i zawodowych, a także prowadzi do zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin.

Rok 2021 był dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Działania te są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

Działania były realizowane poprzez:

1. prowadzenie aktywnej integracji adresowanej do klientów pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów aktywizacji społecznej, zawodowej, zdrowotnej i edukacyjnej;
2. podejmowanie działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych;
3. wdrażanie nowego modelu GOPS związanego z:
 - a) podnoszeniem jakości usług kierowanych do różnych grup społecznych we współpracy z partnerami publicznymi i niepublicznymi;
 - b) profesjonalizacją pracy socjalnej;
 - c) dostosowywaniem oferty usług do zmieniających się potrzeb indywidualnych i lokalnych z zastosowaniem innowacyjnych metod, technik i narzędzi (usługa asystenta rodziny)
 - d) zwiększeniem współpracy z innymi podmiotami na poziomie lokalnym;
 - e) intensyfikacją współpracy z organizacjami pozarządowymi;
 - f) dokonywaniem ewaluacji pracy jednostki;
 - g) monitorowaniem funkcjonowania jednostki;
4. wspomaganie funkcjonowania rodzin wieloproblemowych, z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój specjalistycznego systemu wsparcia rodziny-asystent rodziny;
5. podejmowanie działań w partnerstwie lokalnym i stworzenie zintegrowanego systemu współpracy organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i samorządu oraz włączenie w system wzajemnych relacji osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
6. wspieranie aktywności i rozwijanie różnorodnych form wsparcia środowiskowego dla osób i środowisk ryzyka wykluczenia społecznego, rodzin z osobami niepełnosprawnymi, osób starszych, przewlekle chorych.

DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA

Stan infrastruktury i działania inwestycyjne w roku 2021.

Infrastruktura wodociągowa:

- łączna długość sieci wodociągowych wynosi: **151,77 km**,
- w 2021 r. wybudowano spinkę wodociągową Cieślówice – Sługocice o długości **3,982 km** wartość inwestycji: **776.439,00 zł.**,
- wybudowano zasilanie awaryjne Stacji Wodociągowej w m. Smardzewice ul. Główna,

wartość inwestycji brutto 100.737,00 zł.,

- wykonano modernizację Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Wiaderno, wartość inwestycji brutto: 99.384,00 zł.,
- w roku 2021 wykupiono od mieszkańców **2,207 km sieci wodociągowej, o wartości 211.771 zł.**
- łączna liczba przyłączy wodociągowych wynosi: **4496 szt.,**
- w roku 2021 wybudowano przyłączy **128 szt.,**
- stopień zwodociągowania gminy na koniec 2021r. wynosi – **99 %,**
- woda pozyskiwana jest z 7 (siedmiu) ujęć wody w miejscowościach: Cekanów, Chorzęcin, Cieblowice Duże, Łazisko, Swolszewice Małe, Smardzewice oraz Wiaderno
- sprzedaż wody w 2021 roku: ilość **549 000 m³**, - wartość - **1.951.907,46 zł.**
- liczba awarii wodociągowych w 2021 r. wyniosła: **18.**

Infrastruktura ściekowa:

I. Na koniec 2021 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej (kolektory grawitacyjne i tłoczne) w Gminie Tomaszów Mazowiecki wyniosła 131,10 km . Wybudowano 4,053 km sieci kanalizacyjnej.

II. W 2021 r. wybudowano:

- w miejscowości Twarda (odcinek ul. Południowej) wybudowano 0,523 km sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej i tłocznej oraz jedną tłocznię ścieków. Wartość inwestycji: **442 791,14 zł,**
- w miejscowości Jadwigów wybudowano 1,9 km sieci grawitacyjnej i 1,6 km kanalizacji tłocznej oraz 2 tłocznie ścieków. Wartość inwestycji: 1.644.860,83 zł
- wybudowano 5 sztuk odgałęzień sieci kanalizacji sanitarnej w m. Jadwigów o długości 0,02 km wartość inwestycji brutto: 19.680,00 zł.

W roku 2021 wykupiono od mieszkańców **0,01 km sieci kanalizacyjnej, o wartości 2.090 zł.**

III. Łączna liczba podłączeń kanalizacyjnych na koniec 2021 roku - **2170 szt.,**

- w roku 2021 wybudowano przyłączenia do nieruchomości - **238 szt.,**
- z dotacji WFOŚ i GW dotychczas podłączono **1240** nieruchomości,
w tym, w 2021 roku - **210 szt.,**
- stopień skanalizowania gminy na koniec 2021 r. - **51 %,**

IV. Ścieki pochodzące od mieszkańców gminy oczyszczane są:

- w 2 (dwóch) gminnych oczyszczalniach, w miejscowościach: Cieblowice Duże i Zawada oraz
- w 1 (jednej) miejskiej oczyszczalni w Tomaszowie Mazowieckim (która zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej, z siedzibą: ul. Kępa 19, 97-200 Tomaszów Mazowiecki).
- oczyszczalnia w Cieblowicach i Zawadzie w 2021 r. przyjęła **81 000 m³ ścieków**,
- z tytułu odbioru i oczyszczenia ścieków w w/w oczyszczalniach uzyskano wysokość **578.404,85 zł.**,
- liczba awarii na infrastrukturze kanalizacyjnej w 2021 r. - **20**

Koszty funkcjonowania Gminnego Zakładu Komunalnego w 2021 r. wyniosły **3.044.832,36 zł.**

Infrastruktura drogowa:

I. Łączna długość dróg gminnych publicznych na koniec 2021 roku wynosi 95,54 km w tym 75,35 km utwardzonych i 20,19 km gruntowych.

- W roku 2021 rozbudowano i przebudowano 0,5 km dróg gminnych, wartość 1.761,173,73 zł, w tym:
 - budowa i rozbudowa drogi gminnej nr 116401E - ul. Szczęśliwej i części ul. Zarzecznej w Komorowie o długości 0,5 km. Zakres prac: jezdnia bitumiczna o szer. 5 m, miejsca postojowe, chodnik z kostki betonowej, pobocze z kruszywa łamanego, odnowienie mostu, kładka dla pieszych na rzece Piasecznicy, oświetlenie uliczne. Zadanie dofinansowane z Funduszu Dróg Samorządowych. Wartość inwestycji: 1.733.714,73 zł,
 - przebudowa drogi gminnej nr 107101E Tresta – Smardzewice. Zakres prac: likwidacja miejsc niebezpiecznych - zmiana przebiegu części ścieżki rowerowej na wysokości 2 progów. Wartość inwestycji: 27.429,00 zł

Przebudowano również drogę powiatową Nr 4332E Tomaszów Mazowiecki – Wolbórz w m. Chorzęcin o długości 0,98 km. Zakres prac: jezdnia bitumiczna o szer. 5,5m, pobocze jednostronnie utwardzone kostką betonową, drugostronnie kruszywem łamanym, poprawa odwodnienia. Zadanie dofinansowane w ramach „dróg dojazdowych do pól”. Wartość inwestycji: 503.396,17 zł.

II. Łączna długość dróg wewnętrznych na koniec 2021 roku wynosi 128,9 km w tym 12,87km utwardzonych i 116,03km gruntowych.

- W 2021 r. przebudowano drogę wewnętrzną – ul. Osiedlowa w m. Kolonia Zawada o długości 0,33 km, szer. jezdni 4 m o nawierzchni z kostki betonowej, pobocza z kruszywa łamanego. Wartość inwestycji: 293.492,00 zł

III. Infrastruktura oświetlenia drogowego:

- Na koniec 2021 roku łączna liczba oprav oświetleniowych wynosi: 1812 szt.
- W 2021 r. kontynuowano budowę oświetlenia na terenie gminy. Wykonano oświetlenie ulic: Rubinowej, Szafirowej, Szmaragdowej, Turkusowej, Złotej w miejscowości Smardzewice. Zamontowano 24 szt. oprav oświetleniowych. Wartość inwestycji: 106.149,00 zł.

Infrastruktura edukacyjna:

- Edukacja szkolna i przedszkolna odbywała się w 7 obiektach gminnych:

- Publiczne Przedszkole w Wąwale
- Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zawadzie
- Zespół Szkół w Wiadernie
- Zespół Szkół w Komorowie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach z oddziałami przedszkolnymi w Twardej.

Łączna powierzchnia użytkowa obiektów na koniec 2021 r. wyniosła: 4.527,60 m²

Placówki oświatowe znajdujące się na terenie gminy wyposażone są w infrastrukturę sportową i place zabaw, tj:

- na terenie Publicznego Przedszkola w Wąwale znajduje się plac zabaw dla dzieci,
- na terenie Szkoły Podstawowej w Chorzęcinie znajduje się boisko sportowe wielofunkcyjne (piłka ręczna, siatkówka) oraz plac zabaw dla dzieci,
- na terenie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Zawadzie znajduje się boisko wielofunkcyjne (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka), siłownia oraz plac zabaw dla dzieci,
- na terenie Zespołu Szkół w Wiadernie znajduje się kort do tenisa ziemnego, boisko wielofunkcyjne (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka), bieżnia ze skocznią w dal, plac zabaw dla dzieci,
- na terenie Zespołu Szkół w Komorowie znajduje się boisko wielofunkcyjne (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka), plac zabaw z zieloną klasą, skałka wspinaczkowa,
- na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smardzewicach znajduje się boisko wielofunkcyjne (piłka ręczna, koszykówka, siatkówka), kort do tenisa ziemnego, bieżnia ze skocznią w dal oraz place zabaw dla dzieci w Smardzewicach i w Twardej.

Rozbudowa budynku dydaktyczno-oświatowego ZS w Zawadzie

Rozpoczęto w 2021 r. rozbudowa istniejącego budynku szkoły podstawowej o część mieszczącą trzy sale lekcyjne, szatnie, sanitariaty, świetlicę, stołówkę, zaplecze kuchenne oraz pomieszczenia towarzyszące. Całość będzie połączona funkcjonalnie z istniejącym głównym budynkiem szkoły. Powierzchnia użytkowa: 690,52m². Zakończenie prac – 2023 r. Wartość inwestycji: 5.569.709,19 zł. Wartość prac wykonanych w 2021 r. - 1.670.113,15 zł.

Infrastruktura turystyczna:

Na terenie Gminy działalność w branży turystycznej prowadzi 20 podmiotów tj.: hotele, obiekty noclegowe, pola kempingowe oraz 12 gospodarstw agroturystycznych w miejscowościach: Smardzewice, Tresta, Swolszewice Małe, Cekanów, Zaborów Pierwszy, Komorów, Kolonia Zawada, Kwiatkówka, Łagiewniki, Twarda.

Budowa obiektów kultury:

Rozbudowa i przebudowa budynku Domu Ludowego w Twardej przy ul. Południowej 7.

Rozpoczęto w 2021 r roboty budowlane na obiekcie DL. Zakres prac: rozbudowa, przebudowa i termomodernizacja budynku o powierzchni użytkowej po realizacji – 535,09 m². Inwestycja z dofinansowania ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 oraz WFOŚiGW. Wartość inwestycji: 1688450,00 zł, wartość prac wykonanych w 2021 r. - 647.058,35 zł. Zakończenie prac – 2022 r.

Termomodernizacja i przebudowie budynku Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Smardzewice ul. Główna 16/18.

Rozpoczęto w 2021 r roboty budowlane na obiekcie świetlicy. Zakres prac: przebudowa i termomodernizacja budynku o powierzchni użytkowej po realizacji - 1308,82 m². Inwestycja z dofinansowana ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020 oraz WFOŚiGW. Wartość inwestycji: 2.760.419,65 zł. Wartość prac wykonanych w 2021r. - 1.456.583,14 zł. Zakończenie prac – 2022 r.

Tereny inwestycyjne:

Gmina posiada w pełni uzbrojony teren inwestycyjny w Łazisku o pow. 2,6368 ha mający bezpośredni dostęp do drogi ekspresowej S-8 dla potencjalnych inwestorów. Szacowana cena jednostkowa za grunt wynosi około 60,00 zł/m² brutto.

Infrastruktura rekreacyjno – sportowa:

Gmina posiada 23 boiska sportowe (w tym 8 boisk wielofunkcyjnych o nawierzchni sztucznej, 3 korty tenisowe, 8 boisk do piłki nożnej o nawierzchni z trawy naturalnej i 3 boiska do siatkówki plażowej) oraz 18 placów zabaw i 15 siłowni zewnętrznych.

Zadania zrealizowane w 2021 r., w tym:

- **Strefy aktywności w m. Jadwigów.** Na obiekcie zamontowano altanę ogrodową, urządzenia zabawowe dla dzieci, urządzenia siłowni zewnętrznej i małej architektury, wykonano trawniki i ogrodzenie zewnętrzne. Wartość inwestycji: 133.390,55 zł.
- **Strefy aktywności w m. Kwiatkówka.** Na obiekcie zamontowano altanę ogrodową, urządzenia zabawowe dla dzieci, urządzenia siłowni zewnętrznej i małej architektury, wykonano trawniki i ogrodzenie zewnętrzne, zamontowano ławki parkowe i nawodnienie przy nasadzeniach. Wartość inwestycji: 130.793,28 zł.
- **Zagospodarowanie terenu wokół DL w Sługolicach.** Zamontowano (uzupełniono/wymieniono) urządzenia zabawowe na istniejącym placu zabaw oraz elementy małej architektury. Wartość inwestycji: 18.388,50 zł.
- **Zagospodarowanie terenu wokół DL w Wiadernie** Wykonano jezdnię manewrową wraz z miejscami parkingowymi oraz ciągi komunikacyjne przy budynku domu kultury, zamontowano urządzenia małej architektury, wykonano ogrodzenie zewnętrzne oraz nasadzenia i trawniki. Wartość całej inwestycji 2020-2021 - 313.589,79 zł, a w tym wartość prac wykonanych w 2021 r. – 194.986,34 zł.
- **Przebudowa boiska przy DL w Wąwale** - boisko o wymiarach pola gry 62x30m o nawierzchni trawiastej, piłkochwyty, system nawodnienia, oświetlenie boiska. Wartość inwestycji: 296.397,61 zł

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa:

- **Przebudowa i rozbudowa budynku ujęcia wody w Wąwale na strażnicę OSP.**
Zakres prac: rozbudowa i przebudowa nieczynnego ujęcia wody na strażnicę dla Wąwału. Obiekt parterowy. Powierzchnia użytkowa po realizacji – 126,65 m². Zagospodarowanie terenu: ogrodzenie i utwardzenie kostką betonową. Wartość inwestycji wyniosła **785.425,70 zł**.

- **Gospodarka komunalna**

W latach 2020 -2021 trwały roboty modernizacyjne w budynkach komunalnych przy ul. Południowej 45 i 47 w Dąbrowie oraz przy ul. Tomaszowskiej 107 w Wąwale.

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości**

Dąbrowa ul. Południowa 45. Wartość robót budowlanych – 283.109,12 zł.

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości**

Dąbrowa ul. Południowa 47. Wartość robót budowlanych – 435.010,63 zł.

- **Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w miejscowości Wąwał**

ul. Tomaszowska 107. Wartość robót budowlanych - 406.675,15 zł.

We wszystkich w/w budynkach wykonano docieplenie przegród zewnętrznych wraz z wyprawą elewacji, docieplenie stropu nad piwnicą, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, odtworzenie instalacji odgromowej, prace związane z wymianą źródła ciepła. Projekt realizowany z dofinansowaniem ze środków unijnych w ramach RPO WŁ 2014-2020. Wartość dotacji wyniosła **647.095,15 zł**.

Zakupiono i przekazano do OSP w Zawadzie średni samochód ratowniczo-gaśniczy „MAN”.

Wartość zadania wyniosła 848 880,00 zł. Zadanie dofinansowane w ramach Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej - Fundusz Sprawiedliwości.

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

1. Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy:

Powyższe reguluje Uchwała nr XXXVIII/226/21 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 25 marca 2021 roku, w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2021 – 2026.

Gminny Zakład Komunalny administruje 22 lokalami mieszkalnymi.

- 16 lokali komunalnych o pow. użytkowej - 786 m²
 - blok w Wąwale ul. Tomaszowska 107 - 4 mieszkania komunalne,
 - 2 bloki w Dąbrowie ul. Południowa 45 i 47 - 8 mieszkań komunalnych,
 - blok w Smardzewicach ul. Zielona 31 - 4 mieszkania komunalne,
- 6 lokali socjalnych o pow. użytkowej - 215,13 m²
 - blok w Twardej ul. Główna 65,

W mieszkaniach komunalnych i socjalnych zamieszkuje łącznie, 56 osób. W roku 2021 zostały zakończone prace termomodernizacji i remontu trzech budynków wielorodzinnych (dwa w Dąbrowie i jeden w Wąwale).

Zadłużenie na koniec 2021 roku z tytułu czynszu wynosi 23.143,72 zł. oraz z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami 4.953,31 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku Gmina nie posiada wolnych lokali mieszkalnych, złożono cztery wnioski o przydział mieszkania.

2. Zasady polityki czynszowej:

Zasady polityki czynszowej reguluje w/w uchwała. Zgodnie z nią stawkę czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej ustala Wójt Gminy Tomaszów Mazowiecki w drodze zarządzenia.

Na dzień 31-12-2019 r. obowiązuje stawka 5 zł za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu zgodnie z zarządzeniem nr 8/2019 Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 22.01.2019r. w sprawie określenia stawki czynszu za najem lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego Gminy Tomaszów Mazowiecki.

Stawka czynszu podlega zróżnicowaniu o czynniki podwyższające i obniżające wartość użytkową lokalu. Stawka czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego wynosi 50 % stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminie.

SPRAWY OBYWATELSKIE

Udostępnienie informacji z rejestru pesel i mieszkańców:

W 2021 roku wykonano 72 udostępnień danych z ww. rejestrów

Udostępnienie informacji publicznej

W 2021 roku wpłynęły 51 wnioski o udostępnienie informacji publicznej, na które udzielono odpowiedzi w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Do wojewódzkiego sądu administracyjnego nie wpłynęła żadna skarga na bezczynność wójta w powyższym zakresie.

Skargi, Wnioski, Petycje

- 1) W 2021 roku Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki rozpatrywała 16 pism zakwalifikowanych jako skargi na działalność Wójta Gminy Tomaszów Mazowiecki, pracowników Urzędu

Gminy Tomaszów Mazowiecki, członków Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki, które wpłynęły od jednego mieszkańca Gminy Tomaszów Mazowiecki (30 w 2019, 20 w 2020). Rada Gminy Tomaszów Mazowiecki pozostawiła pisma w aktach sprawy, gdyż skargi dotyczyły spraw już wielokrotnie rozstrzyganych i nie wnosiły do sprawy żadnych nowych okoliczności.

- 2) Rozpatrywała ponownie skargę mieszkańca Kolonii Zawada adresowaną do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztofa Ardanowskiego, która została przekazana do urzędu zgodnie z właściwością. Rada Gminy odniosła się do złożonych w piśmie zarzutów i podjęła stosowną uchwałę gdzie uznała powyższą skargę za bezzasadną
- 3) Rozpatrywała dwukrotnie petycję złożoną przez mieszkańców dotycząca podjęcia uchwały w sprawie obniżenie opłat za wywóz śmieci. Rada Gminy po dokonaniu oceny petycji uznała, że nie spełnia ona wymogów formalnych wskazanych w ustawie o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku (Dz.U. z 2018r. poz. 870) i wezwała podmiot wnoszący petycję do uzupełnienia lub wyjaśnienia treści petycji w terminie 14 dni z pouczeniem, że petycja, której treść nie zostanie uzupełniona lub wyjaśniona, nie będzie rozpatrzona.

Rada Gminy w dniu 29.10.2021 roku ponownie zajęła się powyższą petycją i po przeanalizowaniu dokumentacji oraz wysłuchaniu wyjaśnień uznała, że petycja nie może zostać uwzględniona. W związku z powyższym podjęła stosowną uchwałę o nie uwzględnieniu petycji.

Przestępczość w gminie

W roku 2021 na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki odnotowano 122 przestępstwa (129 przestępstw w 2020 roku, 129 przestępstw w 2019 roku).

W ogólnej liczbie dominowały przestępstwa przeciwko mieniu, a zwłaszcza:

- kradzież -13 (19 w 2020 roku),
- kradzież z włamaniem - 16 (9 w 2020 roku),
- uszkodzenia mienia - 6 (7 w 2020 roku)

W 2021 roku odnotowano 1 zdarzenie w kategorii bójki i pobicia.

W 2021 na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki doszło do 20 wypadków drogowych (12 w 2020 roku, 25 w 2019 roku), w których 1 osoby poniosły śmierć (Cekanów), (2 w 2020 roku, 4 w 2019), a 25 osób doznało obrażeń ciała, (16 w 2020 roku, 16 w 2019 roku). Odnotowano 122 kolizji drogowych (85 w 2020 roku, 108 w 2019 roku).

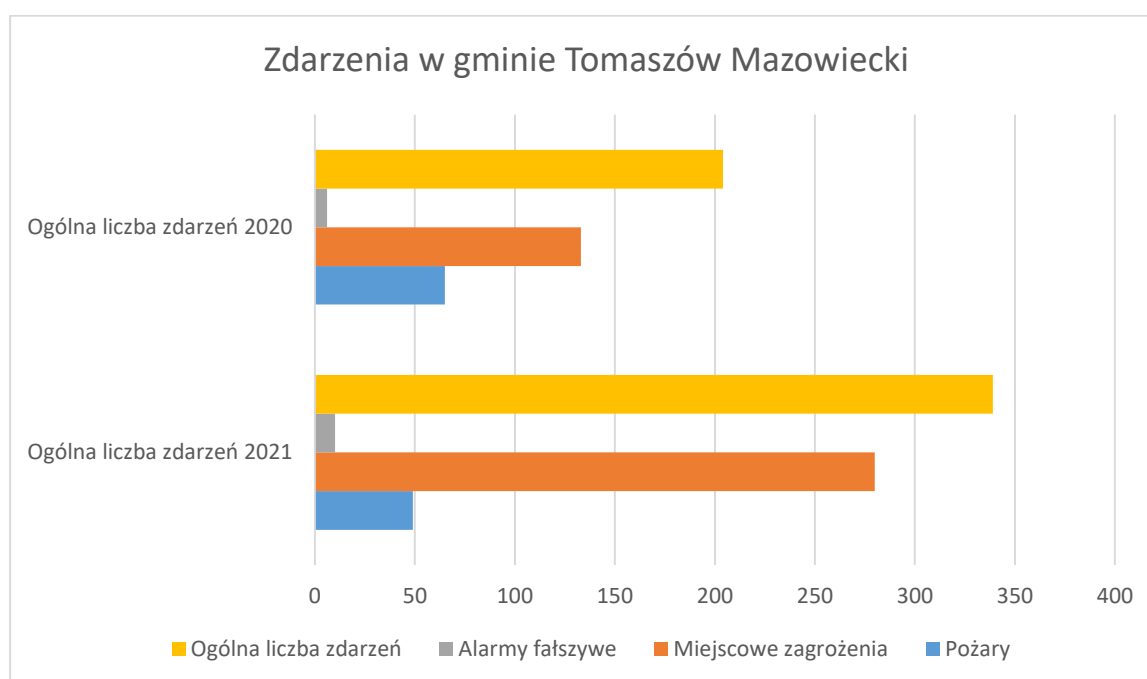
Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Tomaszowie Mazowieckim w 2021 r. ujawnili 165 wykroczenia popełnione na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki (117 w roku 2020).

Najwięcej wykroczeń, w których prowadzono czynności wyjaśniające odnotowano w miejscowości Wiaderno – 31 oraz Zawada i Kolonia Zawada – 27.

W ogólnej liczbie wykroczeń dominowały te związane z naruszeniem przepisów w ruchu drogowym – 68.

Działania straży związane z usuwaniem skutków zdarzeń losowych

Porównanie ogólnej liczby zdarzeń (pożarów, zagrożeń i alarmów) w Gminie Tomaszów Mazowiecki w latach 2020-2021.

1. W roku 2021 w Gminie Tomaszów Mazowiecki Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Mazowieckim odnotowała 339 zdarzenia (204 zdarzeń w 2020 roku), w tym 49 pożarów (65 pożarów w 2020 roku), 280 miejscowych zagrożeń (133 miejscowe zagrożenia w 2020 roku) oraz 10 fałszywych alarmów.

2. W wyniku zdarzeń w 2021 roku w Gminie Tomaszów Mazowiecki poniosły śmierć 2 osoby, natomiast 18 osób zostało rannych.

3. Straty powstałe w wyniku zdarzeń w roku 2021 wynoszą 1830,6 tys. zł (1125,4 tys. zł w 2020 roku), natomiast uratowane mienie miało wartość szacunkową 5 258 tys. zł (10 555 tys. zł w 2020 roku).
4. W 2021 roku jednostki OSP z terenu Gminy Tomaszów Mazowiecki brały udział w działaniach ratowniczych i gaśniczych następującą ilość razy:
 - OSP [KSRG] Smardzewice – 107, (77 w 2020 roku)
 - OSP [KSRG] Twarda – 52, (32 w 2020 roku)
 - OSP Wąwał – 45, (40 na zlecenie PSP w 2020 roku)
 - OSP Wiaderno – 5, (14 w 2020 roku)
 - OSP Chorzęcin – 16, (7 w 2020 roku)
 - OSP Zawada – 17, (7 w 2020 roku)

Gmina Tomaszów Mazowiecki zabezpieczyła w 2021 r. na zapewnienie gotowości bojowej Ochotniczych Straży Pożarnych:

- ekwiwalenty za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach - 40 000,00 zł
- dotacje dla OSP na zakup sprzętu – 320 000,00 zł
- naprawa i modernizacja sprzętu OSP, usługi – 54 000,00 zł
- zakupy materiałów i wyposażenia (paliwa, płyny, akumulatory, sprzęt) – 25 000,00 zł
- zlecenia dla konserwatorów sprzętu – 41 460,00 zł

EDUKACJA

W Gminie Tomaszów Mazowiecki w 2021 r. funkcjonowały:

- 5 szkół podstawowych;
- 4 przedszkola;
- oddziały przedszkolne przy jednej szkole podstawowej.

Wszystkie placówki szkolne i przedszkolne funkcjonujące na terenie gminy były prowadzone przez gminę. Na terenie gminy nie funkcjonują placówki oświatowe niepubliczne bądź publiczne prowadzone przez osoby prywatne, stowarzyszenia itp.

Szczegółowa sieć szkolno-przedszkolna w 2021 roku w gminie Tomaszów Mazowiecki:

- Zespół Szkół w Komorowie, w skład zespołu wchodzi:
 - a) Szkoła Podstawowa im. Św. Huberta;
 - b) Publiczne Przedszkole.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach, w skład zespołu wchodzi:
 - a) Szkoła Podstawowa,

- b) Publiczne Przedszkole z oddziałami przedszkolnymi w Twardej
- Zespół Szkół w Wiadernie, w skład zespołu wchodzi:
 - a) Szkoła Podstawowa,
 - b) Publiczne Przedszkole.
- Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie z oddziałami przedszkolnymi;
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zawadzie
- Publiczne Przedszkole w Wąwale z oddziałem przedszkolnym w Cieślówicach Dużych

Ogółem do wszystkich placówek oświatowych w 2021 r. uczęszczało (wg stanu na dzień 30 września 2021 r.) 407 przedszkolaków w 18 oddziałach przedszkolnych oraz 817 uczniów w 42 klasach.

W 2021 r. na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki funkcjonowała darmowa komunikacja MZK dla wszystkich mieszkańców w tym także dla uczniów. Karty komunikacyjne na koszt gminy zakupiono i wydano dla 327 uczniów, gmina pokrywała koszty dowozu uczniów posiadających orzeczenia o kształceniu specjalnym, dowożonych przez rodziców do szkół na terenie Miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Na podstawie zawartych umów dla 10 uczniów pokryto koszty ich dowozu w wysokości 27.535,61 zł.

We wszystkich szkołach i przedszkolach zatrudnionych było:

- ogółem 122 nauczycieli, w tym 6 osób stanowili nauczyciele stażyści, 24 osób nauczyciele kontraktowi, 16 nauczyciele mianowani oraz 76 nauczycieli posiadających status nauczyciela dyplomowanego;
- razem 50 pracowników obsługi i administracji;
- na jeden etat pedagogiczny przypadało średnio 10,03 ucznia/dziecka;
- na jeden etat pracownika obsługi/administracji przypadało 24,48 ucznia/dziecka.

Wydatki bieżące na utrzymanie wszystkich szkół i przedszkoli w 2021 r. wyniosły 15.203.124,86 zł. Zadania oświatowe realizowane są przy pomocy środków otrzymywanych z budżetu państwa (subwencja oświatowa, dotacja na zakup podręczników, częściowej dotacji na prowadzenie przedszkoli), opłat wnoszonych przez rodziców lub dopłat z GOPS/MOPS na pokrycie kosztów wyżywienia (tzw. wsad surowca), częściowej dotacji na realizację różnych projektów lub programów oraz środków z budżetu gminy.

Otrzymane kwoty na realizację wydatków związanych z funkcjonowaniem oświaty wyniosły z tytułu:

• subwencji oświatowej	-	9.017.449,00 zł.
• dotacji na przedszkola	-	428.061,00 zł.
• dotacji na podręczniki i programy	-	107.652,22 zł.
• wpłaty za wyżywienie oraz inne opłaty	-	636.340,90 zł.

- ogółem - 10.189.503,12 zł.
- dopłata z budżetu gminy do bieżących wydatków - 5.013.621,74 zł.

Ze środków gminnych zostały przyznane i wypłacone stypendia za wyniki w nauce wszystkim uczniom, uczęszczającym do szkół dla których organem prowadzącym jest Gmina Tomaszów Mazowiecki, którzy uzyskali średnią ocen co najmniej 5,25. Stypendia były wypłacone po zakończeniu pierwszego oraz drugiego semestru. Łącznie w czasie całego roku wypłacono 115 stypendia na kwotę 24.600,00 zł.

Stołówki szkolne i przedszkolne

We wszystkich placówkach oświatowych funkcjonują stołówki szkolne, których koszt utrzymania pokrywa ze swoich środków gmina. Za cały 2021 rok wydatki związane z prowadzeniem stołówek (bez kosztów zakupu artykułów żywnościowych) wyniosły 681.256,71 zł. Personel stołówek (kucharki, pomoce oraz intendenci) liczył 17 pracowników. Koszty zakupu artykułów żywnościowych (tzw. wsad do kotła) łącznie dla wszystkich placówek, wyniosły 568.400,18 zł, w tym dopłaty GOPS/MOPS do posiłków 33.035,50 zł a odpłatność rodziców/opiekunów wyniosła 636.340,90 zł.

Wydatki bieżące ogółem za 2021 rok:

Lp	Placówka	Kwota wydatków
1.	Zespół Szkół w Komorowie	3.332.672,56
2.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach	4.620.545,31
3.	Zespół Szkół w Wiadernie	2.825.488,54
4.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zawadzie	1.605.592,90
5.	Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie	1.311.735,55
6.	Publiczne Przedszkole w Wąwale	922.107,27
7.	ZEAS (w tym wydatki na pokrycie kosztów dowozu uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego)	584.982,73
	Razem wydatki	15.203.124,86

Otrzymane dotacje w 2021 roku:

1. Na podstawie złożonych przez Gminę Tomaszów Mazowiecki wniosków o udzielenie dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, Gmina otrzymała dotację na ten cel w ostatecznej kwocie 107.652,22 zł.

Wydatki na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych wyniosły w:

- Szkole Podstawowej w Chorzęcinie - 4.389,56 zł.

- Szkole Podstawowej w Zawadzie	-15.767,56 zł.
- Zespole Szkół w Komorowie	- 30.100,93 zł.
- Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smardzewicach	- 32.846,29 zł.
- Zespole Szkół w Wiadernie	- 24.547,88 zł.

2. Dotacje na programy realizowane w szkołach na terenie gminy Tomaszów Mazowiecki:

Program ERASMUS+

W ramach tego programu realizowany był projekt Inwestycje w edukacje – Shool entrepreneurship. An adventure looking at the future of Europe - realizowany w latach 2018 – 2021, wydatkowano kwotę 70.914,09 zł; uzyskana dotacja 90.974,58 zł, wydatek w 2021 r. 24.771,00 zł.

Projekt realizowany jest w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Smardzewicach, na podstawie umowy podpisanej z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją programu ERASMUS+ w Warszawie. W ramach projektu realizowana jest współpraca szkół, w tym szkoły w Smardzewicach ze szkołami w wybranych państwach Unii Europejskiej np. wyjazdy uczniów do szkół w innych państwach oraz przyjmowanie u siebie uczniów z innych państw.

Program „Laboratoria Przyszłości”

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Wspólną misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). W ramach Laboratoriów Przyszłości Gmina Tomaszów Mazowiecki otrzymała w 2021 roku wsparcie finansowe w wysokości 178 260,00 złotych, dzięki któremu uczniowie będą mogli uczyć się poprzez eksperymentowanie i zdobywać w ten sposób praktyczne umiejętności.

Przedszkola

W 2021 roku funkcjonowały 4 przedszkola oraz oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Chorzęcinie. W ramach Publicznego Przedszkola w Wąwale istniał oddział przedszkolny w Cieblowicach Dużych oraz w ramach Publicznego Przedszkola w Zespole - Szkolno-Przedszkolnym w Smardzewicach funkcjonowały oddziały przedszkolne w Twardej.

Ogółem do 18 oddziałów przedszkolnych uczęszczało 407 dzieci, w tym do tzw. zerówki uczęszczało 123 dzieci.

Wydatki na utrzymanie przedszkoli za 2021 rok wyniosły ogółem: 3.261.383,54 zł

W 2021 r. Gmina otrzymała:

- subwencje na dzieci 6 letnie - 630.514,70 zł
- dotacje na wychowanie przedszkolne w wysokości - 428.061,00 zł
- opłaty rodziców - 412.363,50 zł

Łączna dopłata gminy do bieżących wydatków na przedszkola wyniosła 1.790.444,34 zł.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Gmina Tomaszów Mazowiecki na swoim terenie nie prowadzi żłobka, wobec powyższego, żeby zapewnić opiekę dzieciom w wieku do lat 3, w 2021 roku podpisała porozumienia z Gminą - Miasto Tomaszów Mazowiecki na korzystanie przez dzieci z terenu gminy ze Żłobka Samorządowego Nr 1 na ul. Strzeleckiej w Tomaszowie Mazowieckim.

BIBLIOTEKI

W gminie w 2021 r. funkcjonowała Gminna Biblioteka Publiczna w Smardzewicach oraz 4 filie w Komorowie, Twardej, Wiadernie i Zawadzie.

Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2021 r. liczył 23 125 woluminów, natomiast na koniec 2021 roku 23868 woluminów. Wszystkie zbiory zostały opracowane komputerowo.

Zakupiono 1587 nowych woluminów i jednocześnie ubytkowano 844 woluminów. Na początku roku zarejestrowano 850 czytelników, na koniec roku ta liczba wyniosła 796 czytelników.

Jak korzystano z bibliotek pokazuje poniższa tabela.

Lp.	Biblioteka	Liczba czytelników	Liczba woluminów	Liczba woluminów na czytelnika
1.	Smardzewice	306	5677	18,55
2.	Komorów	116	1764	15,20
3.	Twarda	183	2832	15,47
4.	Wiaderno	95	783	8,24
5.	Zawada	96	1149	11,97
	Ogółem	796	12205	15,33

W gminie statystycznie na 1 mieszkańca przypada 1 książka przeczytana w ciągu roku - 12205 książek podzielone przez 11138 mieszkańców = 1,09

W bibliotekach działa 16 komputerów. Wszystkie biblioteki posiadają katalogi dostępne on-line. We wszystkich istnieje możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień.

W 2021 roku biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia:

- spotkania autorskie – 1
- spotkania okolicznościowe np. Dzień Dziecka , Dzień Babci i Dziadka, Dzień Postaci z Bajek, Dzień Seniora – 6
- warsztaty plastyczne i z rękodzieła - 25
- głośne czytanie – 15
- narodowe czytanie – 4
- gry i zabawy rekreacyjne i integracyjne – 10
- współudział w X powiatowym konkursie czytelniczym „Przeczytaj, Bo Warto” – 1
- wycieczki do biblioteki – 3
- Noc Bibliotek – 1
- lekcje biblioteczne – 3
- Niepodległa do Hymnu - 1

W tych i innych wydarzeniach wzięło udział 1806 mieszkańców.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA - GMINNY DOM KULTURY W WIADERNIE

Kultura to ważny obszar aktywności gminy, który znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców. Jest nie tylko ważnym elementem wizerunku gminy i odpowiedzią na potrzebę tworzenia i kontaktu ze sztuką, ale również narzędziem integracji i budowania wspólnej, lokalnej tożsamości mieszkańców gminy i regionu. Działalność kulturalna realizowana jest poprzez wielokierunkową aktywność zgodną z potrzebami środowiska, obejmującą między innymi: edukację kulturalną dzieci, młodzieży i dorosłych zmierzając do rozwoju zainteresowań i talentów artystycznych przez aktywne uczestnictwo w:

- Zespole Folklorystycznym „Sami Swoi” z Twardej,
- Zespole Folklorystycznym „Smardzewianie” ze Smardzewic,
- Zespole Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie” ze Smardzewic,
- Zespole Pieśni i Tańca „Cieblówianie” i „Mali Cieblówianie” z Cieblowic Dużych
- Zespole biesiadnym „Kalina” z Wąwału,
- Orkiestrze dętej ze Smardzewic
- Orkiestrze dętej z Zawady,

- Kołach Gospodyń Wiejskich (na terenie gminy funkcjonuje 16 KGW)

We wszystkich zespołach w kapelach zatrudniani są na umowy zlecenie muzycy oraz w zespołach „Smardzewianie” i „Cieblówianie” choreografowie. Z ww. zespołami Gminny Dom Kultury w Wiadernie podpisuje umowy zlecenia. Orkiestry dęte prowadzą kapelmistrzowie z którymi umowy podpisał Urząd Gminy.

Zespoły reprezentują Gminę i Gminny Dom Kultury promując je na konkursach i przeglądach zespołów o zasięgu regionalnym, wojewódzkim ogólnopolskim i międzynarodowym, gdzie zdobywają nagrody i wyróżnienia. Koła Gospodyń Wiejskich są współorganizatorkami życia kulturalnego w sołectwach, na terenie gminy propagując zwyczaje ludowe i potrawy regionalne, reprezentują gminę na uroczystościach i konkursach regionalnych.

**Reprezentowanie Gminy Tomaszów Mazowiecki i Gminnego Domu Kultury
przez Koła Gospodyń Wiejskich
na imprezach o zasięgu gminnym, powiatowym i wojewódzkim w 2021 r.**

Nazwa	Reprezentacja KGW
Konkurs kulinarny Bitwa Regionów	„Swojskie Babki” z Tresty
Piknik Funduszy Europejskich w Twardej organizowany przez Urząd Marszałkowski w Łodzi – degustacja kulinarna	KGW z Twardej
Dożynki Wojewódzkie w Rogowie – reprezentacja powiatu z wieńcem	KGW z Zawady
Dożynki wojewódzkie w Rogowie – konkurs kulinarny na potrawę bożonarodzeniową „Łódzkie Smakuje”i stoisko potraw regionalnych	KGW z Twardej
Piknik na zakończenie lata w Wiadernie	KGW Wiaderno
Piknik Rodzinny Parafialno- Gminny w Smardzewicach – stoiska potraw regionalnych	KGW Smardzewice, KGW Jadwigów, KGW Twarda KGW Tresta
Święto Ziemiaka w Brzustowie	KGW Komorów
V Regionalny Turniej Kół Gospodyń Wiejskich i Miejskich w Tomaszowie Mazowieckim	KGW Cieblowice Duże

**REPREZENTOWANIE GMINY TOMASZÓW MAZOWIECKI I GDK
PRZEZ ZESPOŁY NA FESTIWALACH, KONCERTACH
I PRZEGLĄDACH W 2021 ROKU.**

Nazwa zespołu	Miejscowość	Nazwa wydarzenia	miejsce
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Kutno - Leszczynek	Ogólnopolski Festiwal Muzyki Ludowej „Złota Leszczyna”	III miejsce
Zespół folklorystyczny „Sami Swoi”	Zakopane	XII Europejskie Targi Produktów Regionalnych w Zakopanem	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Cieblówianie”	Aleksandrów	Święto Plonów i Festiwal Regionalny „Między Pilicą a Czarną”.	udział
Zespół „Kalina”	Wiaderno	Piknik – Zakończenie lata	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie „ Zespół „Kalina” Zespół Folklorystyczny „Sami Swoi” Zespół Pieśni i Tańca „Cieblówianie” Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Smardzewice	Dożynki i Piknik Parafialno- Gminny w Smardzewicach	udział
Zespół Pieśni i Tańca „Cieblówianie”	Lubochnia	Przeгляд Zespołów Folklorystycznych „NA PILICKĄ NUTE”	I miejsce
Zespół Dziecięcy „Cieblówianie”	Lubochnia	Przeгляд Zespołów Folklorystycznych „NA PILICKĄ NUTE”	II miejsce
Zespół Pieśni i Tańca „Mali Smardzewianie”	Lubochnia	Przeгляд Zespołów Folklorystycznych „NA PILICKĄ NUTE”	III miejsce
Zespół „Kalina”	Kozienice	XV Ogólnopolski Przeгляд Piosenki Biesiadnej „KOZIENICE 2021”.	wyróżnienie
Zespół Pieśni i Tańca „Cieblówianie”	Częstochowa	VII Spotkaniach Folklorystycznych ETNOSTRADA 2021 w Częstochowie.	II miejsce
Zespół Folklorystyczny „Smardzewianie”	Częstochowa	VII Spotkaniach Folklorystycznych ETNOSTRADA 2021 w Częstochowie.	I miejsce

Gminny Dom Kultury i Świetlice Wiejskie są głównym ośrodkiem życia kulturalnego, miejscem codziennej pracy i twórczych poczynań w środowisku lokalnym. Pełnią funkcje kulturotwórcze, wychowawcze oraz opiekuńcze w odniesieniu do młodszych dzieci, a wynikające z zaspokajania potrzeb środowiska. Z myślą o nich przygotowujących jest szereg zajęć, które dają możliwość rozwijania swoich umiejętności. Ponadto w siedmiu świetlicach są prowadzone zajęcia z rękodzieła, florystyczne, kulinarne i sportowe dla uczestników projektu „Tomaszowskie Centrum Usług Społecznych”. Działalność kulturalna jest prowadzona również przez szkoły, samorządy wiejskie, organizacje społeczne i kościelne. Gminny Dom Kultury współpracuje z Powiatowym Centrum Animacji Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim, Miejskim Centrum Kultury w Tomaszowie Mazowieckim, Starostwem Powiatowym w Tomaszowie Mazowieckim oraz Polskim Impresariatem Muzycznym.

Gminny Dom Kultury w Wiadernie mimo krótkiego okresu swojej działalności w 2021 roku zorganizował wiele imprez, koncertów i wydarzeń kulturalnych o wysokim poziomie artystycznym. Pierwszym i najważniejszym z nich było jego uroczyste otwarcie, które odbyło się 15 lipca 2021 roku.

Nazwa wydarzenia	Organizator	Miejsce przeprowadzenia imprezy
Konkurs plastyczny „Kolorowy świat pszczół”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Dzień Profilaktyki” Nie daj się powiedz Nie”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Akcja wakacyjna - „Nie święci garnki lepią” Warsztaty lepienia z gliny	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Akcja wakacyjna – „Nie od razu Kraków zbudowano” Budowa osad na makietach	GDK	Świetlica wiejska w Zawadzie
Akcja wakacyjna – „Bez pracy nie ma kołaczy” co uprawiano i jedzono dawniej, a co lubimy jeść dziś. Mielenie zboża na żarnie, pieczenie podpłomyków.	GDK	Świetlica Wiejska w Chorzęcinie (Godaszewice, Kwiatkówka)

Otwarcie Gminnego Domu Kultury	GDK	Gminny Dom Kultury W Wiadernie
Akcja wakacyjna – „O czym szumią wierzby” wyplatanie koszyków z wikliny	GDK	Świetlica wiejska w Komorowie (Cekanów, Łazisko)
Koncert zespołu – BOARTE TRIO	Polski Impresariat Muzyczny i GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie

Wydarzenia organizowane przez Gminny Dom Kultury w Wiadernie w 2021 roku

Akcja wakacyjna - „Jak się nie zgubić i dobrze bawić w lesie” wyprawa do lasu i budowanie schronień tymczasowych	GDK	Świetlica wiejska w Twardej (Smardzewice, Tresta, Karolinów)
pAkcja wakacyjna – „Papierowa łąka” -wytwarzanie papieru czerpanego z zatopionymi płatkami kwiatów	GDK	Świetlica wiejska w Wawale (Cieślówice, Sługocice)
Zakończenie Akcji Wakacyjnej - podsumowanie	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Warsztaty lawendowe „Zatrzymać zapach lata”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Piknik Pożegnanie lata – Występ Kapeli Spalskiej, zespołu „Kalina” i Julii Zaczyńskiej	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Dożynki i Piknik Rodzinny Parafialno- Gminny w Smardzewicach	Gmina Tomaszów Mazowiecki, Parafia Smardzewice i GDK	Błonia przy Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach
Spotkanie integracyjne dla Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki.	GDK	Plac Sportowo Rekreacyjny przy świetlicy w Twardej
Szkolenie dla KGW – Bezpieczeństwo w gospodarstwach rolnych	KRUS w Tomaszowie Mazowieckim	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Koncert Urszuli Krygel i Pawła Cłapińskiego „Pieśni Polskie”	Polski Impresariat Muzyczny i GDK	Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach
Zajęcia dla Pań - ZUMBA	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Zajęcia dla Pań - Tabata	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie

Zajęcia komputerowe „Siłowania Umysłu dla Seniorów” (pierwszy i drugi poniedziałek miesiąca)	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Warsztaty plastyczne dla dorosłych „Poniedziałki ze sztuką”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Koncert niepodległościowy – Kapela „Fakiry”	GDK	Sanktuarium św. Anny w Smardzewicach
Warsztaty plastyczne dla dzieci „Baśniowy las zamknięty w słoiku”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Uroczystość z okazji 11-listopada występ uczniów z ZS w Wiadernie oraz Zespołu ”El Fuego”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Udział pracowników GDK w programie telewizyjnym „Budzi się ludzi”	TVP3 - Łódź	Centrum Konferencyjne MOLO w Smardzewicach
Warsztaty plastyczne dla dzieci „Zimowe lampiony ze słoika”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Mikołajkowa Zumba	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Warsztaty „Szydełkowy Anioł”	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Nagranie filmu świątecznego z życzeniami	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie
Warsztaty z tworzenia kartek świątecznych	GDK	Gminny Dom Kultury w Wiadernie

Łączna ilość osób, która skorzystała z oferty przygotowanej przez GDK w Wiadernie to 1856 osób.

GOSPODARKA ODPADAMI I OCHRONA ŚRODOWISKA

1. W zakresie usuwania oraz unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest

Gmina realizuje założenia „ Programu usuwania azbestu wyrobów zawierających azbest dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2015-2032”

Działania polegają na:

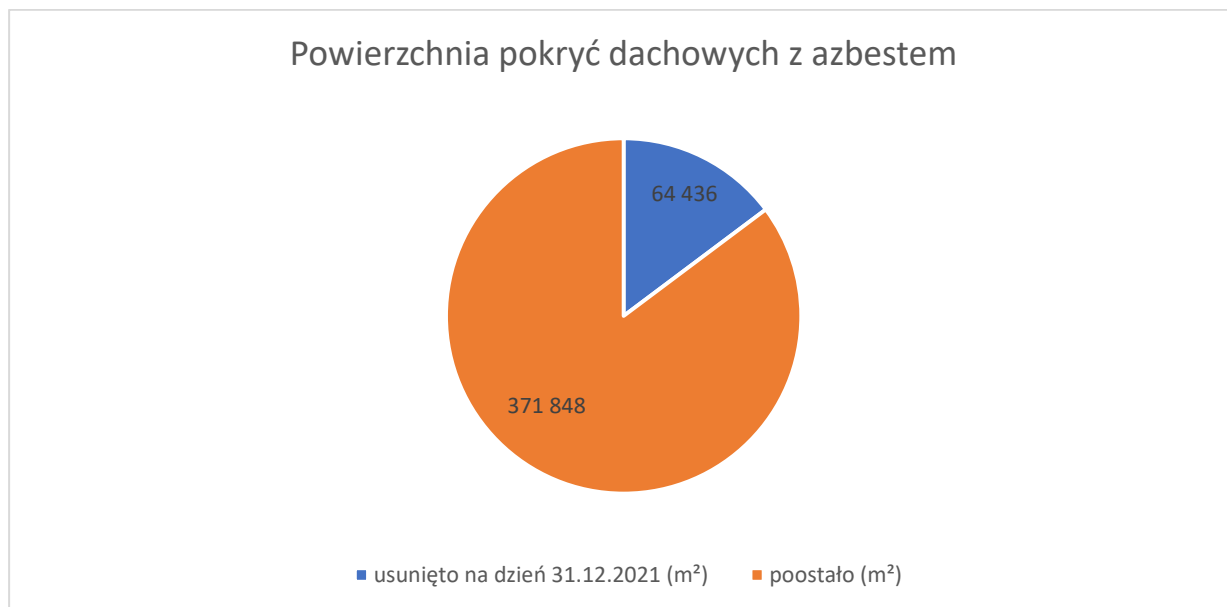
- odbiorze oraz unieszkodliwianiu wyrobów zawierających azbest.

W ramach ww. działania w roku **2021**, usunięto azbest z **94** (75 w 2020 r.) posesji o łącznym tonażu **269,232 Mg** (186,595 Mg w 2020 r.). Udzielono dotacji w kwocie **100 897,38 zł** (73 958,79 zł w 2020r.) – dotyczącej dofinansowania kosztów związanych z transportem i utylizacją wyrobów zawierających azbest. Z demontażu azbestu skorzystało

26 wnioskodawców. Zdemontowano **4 961,00 m²** (3 296 m² w 2020 r.) płyt azbestowych. Udzielono dotacji w kwocie **26 522 zł** (24 049 w 2020 r.).

W roku 2021 przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy gdzie, zainwentaryzowano 371 848,93 m² wyrobów azbestowych, co daje w przeliczeniu około 5 558 Mg.

Do 31.12.2021 r. usunięto 64 436 m² (44 313 m² w 2019 r.) wyrobów azbestowych.

Na przeprowadzenie inwentaryzacji Gmina uzyskała dotację w wysokości 18 300 zł, w ramach konkursu na realizację zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii. Łączny koszt inwentaryzacji wyniósł 23 800,00 zł.

2. Program Ochrony Środowiska – Edukacja ekologiczna

Rok 2021, w związku z występującą pandemią wirusa SARS – COVID 19, okazał się kolejnym trudnym do przeprowadzenia akcji edukacyjnej w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Jednak wykonawca usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych (ENERIS Surowce S.A) w porozumieniu z tut. Urzędem przygotował materiały do przeprowadzenia lekcji w formie webinarnej, w tematyce prawidłowej segregacji odpadów. Ponadto dla klas 0-III oraz dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych zostały przekazane upominki o charakterze ekologicznym.

W terminie od 1 września 2021r. do 31 października 2021r. został przeprowadzony konkurs plastyczny pn. „Eko akcja - segregacja”. Konkurs skierowany był do dzieci i młodzieży

z placówek oświatowych z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki. Łącznie wpłynęły 52 prace plastyczne, wykonane różną techniką, spośród których wyłoniono laureatów w trzech kategoriach wiekowych: przedszkolak, klasy I-IV, klasy V-VIII. Wszyscy uczestnicy otrzymali upominki od firmy Eneris Surowce S.A oraz Gminy Tomaszów Mazowiecki, które zostały przekazane do przedszkoli i szkół.

Ponadto został przeprowadzony program edukacyjny promujący selektywną zbiórkę odpadów w okresie od 1 stycznia 2021r. do 30 listopada 2021r. w szkołach podstawowych i przedszkolach, wg wcześniej ustalonego harmonogramu z dyrektorami placówek. Czas trwania prelekcji – jedna godzina lekcyjna (45 minut).

Poziom programu edukacyjnego dostosowany był do wieku uczniów i przedszkolaków.

Łączna maksymalna ilość przeprowadzonych prelekcji to 45.

W zakres programu edukacyjnego wchodziło przeprowadzenie warsztatów mających na celu:

- promowanie powtórnego wykorzystania surowców wtórnych,
- kształtowanie pozytywnej postawy wobec środowiska naturalnego, poprzez podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska,
- uświadomienie problemu nadmiernego wytwarzania odpadów,
- promowanie segregowania odpadów,
- przedstawienie problemów wynikających ze złego segregowania odpadów,
- uzasadnienie potrzeby zmniejszenia ilości zmieszanych odpadów komunalnych.

Każdego roku, osoby bezrobotne wykonują prace społeczno-użyteczne. Prace te polegają na sprzątnięciu poboczy dróg gminnych i powiatowych, przystanków autobusowych, czyszczenia przydrożnych rowów oraz dzikich wysypisk śmieci. W roku 2021 z ww. miejsc zebrano 36,50 Mg odpadów zmieszanych, których łączny koszt utylizacji wyniósł **38.470,70 zł**.

3. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym Gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom. Umowę na zapewnienie opieki oraz wyłapywanie bezdomnych zwierząt na terenie Gminy realizuje:

- Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt ul. Kępa 16, 97-200 Tomaszów Mazowiecki;
- Fundacja „Podaj łapę” w Oleśnicy;
- Przychodnia Weterynaryjna MedicoVet Maciej Kejna, ul. Św. Antoniego 72b, 97-200 Tomaszów Mazowiecki.

W 2021 r oddano do schroniska i fundacji łącznie 32 psów, zakupiono ok 200 kg karmy dla wolnożyjących kotów. Wykonano 6 zabiegów sterylizacji kotek, trzy kastracje kota, trzy sterylizacje suk, ponadto psy oddane do schroniska oraz fundacji zostały poddane zabiegowi sterylizacji bądź kastracji.

Na realizację całego programu wydano **72.004,43 zł**.

4. Gospodarka odpadami komunalnymi.

Jednym z głównych celów systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiednich poziomów:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła;
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania;
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

Od początku trwania nowego systemu gospodarowania odpadami tj. od 2013 r. gmina zapewnia mieszkańcom:

- pojemniki na odpady,
- worki na odpady segregowane,
- przy każdej zbiórce odpadów segregowanych odbiór elektrośmieci,
- zbiórkę odpadów wielkogabarytowych 1 raz do roku,
- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na ul. Majowej 87/89 w Tomaszowie Mazowieckim.

Wszystko to wliczone jest w opłatę, którą mieszkańcy uiszczają, co miesiąc do Gminy. Przyczynia się do tego coraz większa wiedza mieszkańców w zakresie segregacji.

W 2021 r. odebrano od mieszkańców łącznie 3 712,28 Mg odpadów komunalnych: INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3667,50
15 01 07	Opakowania ze szkła	256,465
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	257,919

15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	71,953
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	0
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	201,272
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23, 20 01 35	5,587
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,37
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,006
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	4,18
16 01 03	Zużyte opony	22,810
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	106
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	23,920
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	31,998
Razem		4652,98

W roku 2021 Gmina Tomaszów Mazowiecki osiągnęła następujące poziomy:

- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 6,42%
- poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 29,33%;

Koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2021 r. wyniósł: **2.856.504,63 zł**

Szczegółowe dane zawarte są w odrębnym dokumencie pn.: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na rok 2021r. zamieszczonym w BIP pod adresem: <http://bip.gminatomaszowmaz.pl/arttykul/87/2043/analiza-stanu-gospodarki-odpadami-komunalnymi-na-terenie-gminy-tomaszow-mazowiecki-za-rok-2021>

5. Nieczystości ciekłe

W roku 2021 r. przeprowadzono kontrole zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Niebrów, Komorów, Zaborów Pierwszy oraz Cieblowice Duże.

Właściciele nieruchomości zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 888), zostali wezwaniu do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych przez okazanie umów i dowodów uiszczenia opłat za usługi odbioru nieczystości ciekłych.

Wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązków wynikających z ww. ustawy oraz Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie Tomaszów Mazowiecki zostały skierowane pisma do organu Policji w celu prowadzenia sprawy według przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

6. Wymiana nieekologicznych źródeł ciepła

W 2021 r. Gmina Tomaszów Mazowiecki udzielała dotacji celowej w celu ochrony powietrza oraz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na obszarze na zasadach określonych w Uchwale Nr XXXVII/217/21 Rady Gminy Tomaszów Mazowiecki z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu określającego zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Tomaszów Mazowiecki na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji na terenie Gminy Tomaszów Mazowiecki”

Efektom udzielonej dotacji w Gminie Tomaszów Mazowiecki, jest zlikwidowanie 85 starych pieców (poniżej 5 klasy). Zostały one wymienione na;

Lp.	Rodzaj nowego źródła ciepła	Ilość zamontowanych
1	Pompa ciepła	28
2	Kocioł gazowy	24
3	Kocioł na pellet	19
4	Kocioł na ekogroszek	14
	RAZEM	85

Kwota udzielonej dotacji na wymianę źródeł ogrzewania wyniosła **469.00,00 zł**

Ponadto w dniu 8 marca 2021r. Gmina Tomaszów Mazowiecki podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, na mocy którego został utworzony punkt informacyjno – konsultingowy programu ‘Czyste powietrze’.

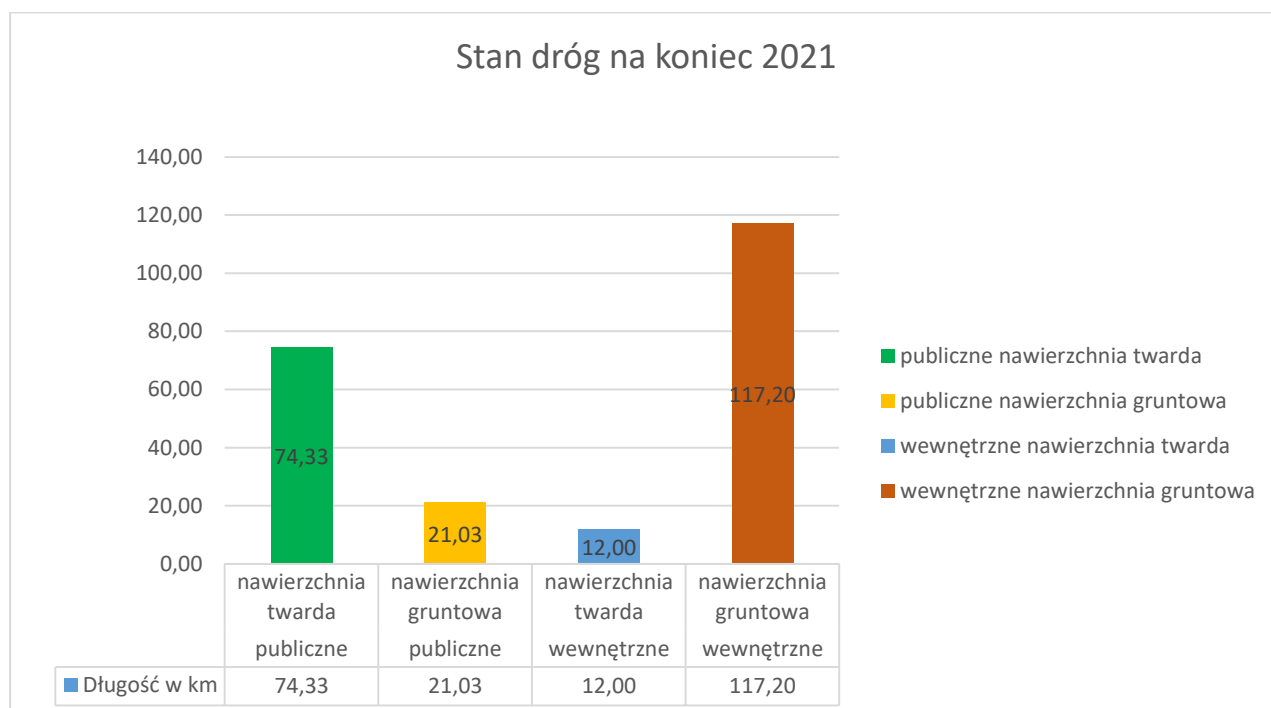
W roku 2021r. z terenu gminy Tomaszów Mazowiecki zostało złożonych 131 wniosków.

DROGI

W 2021 r. wykonano następujące prace związane z drogami gminnymi:

- remonty nawierzchni twardych i gruntowych,
- wykaszanie i odtwarzanie rowów,
- zimowe i letnie utrzymanie,
- oznakowanie dróg i ulic,
- zakup kruszyw i szlaki itp..

Łączne wydatki na drogi publiczne wyniosły 625.147,60 zł, a na drogi wewnętrzne 159.313,00 zł.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

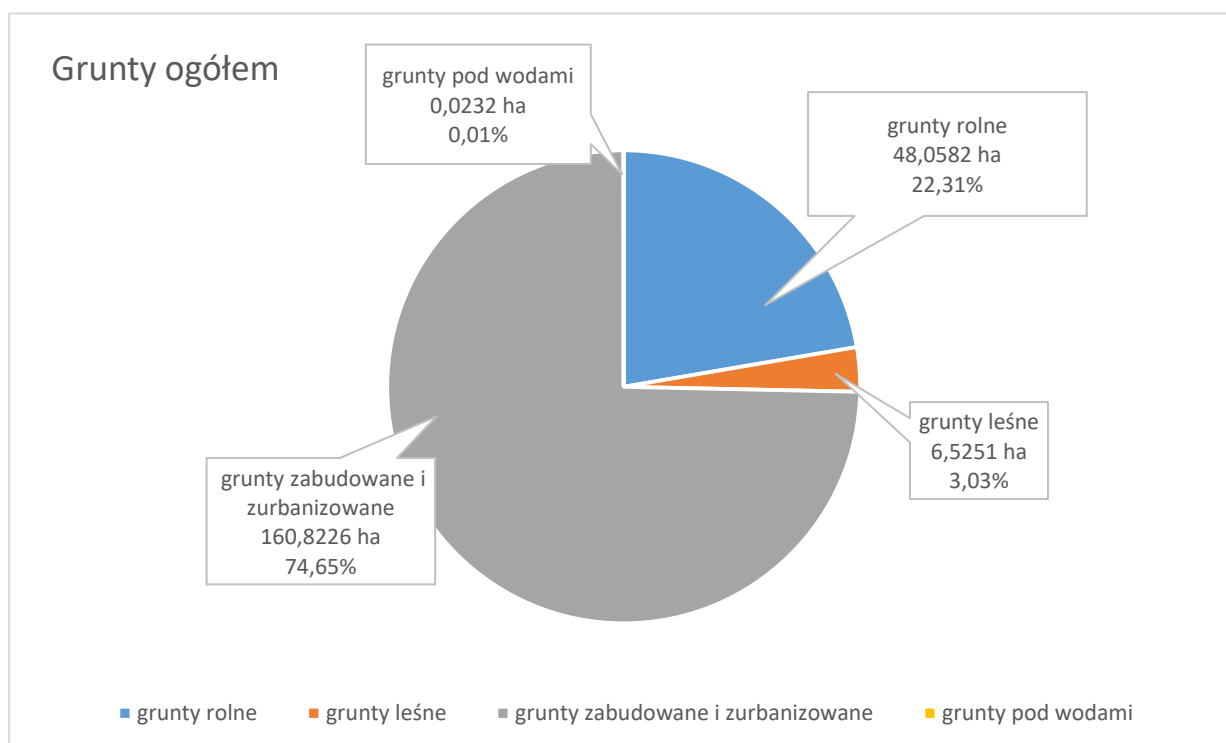
I. Mienie gminne

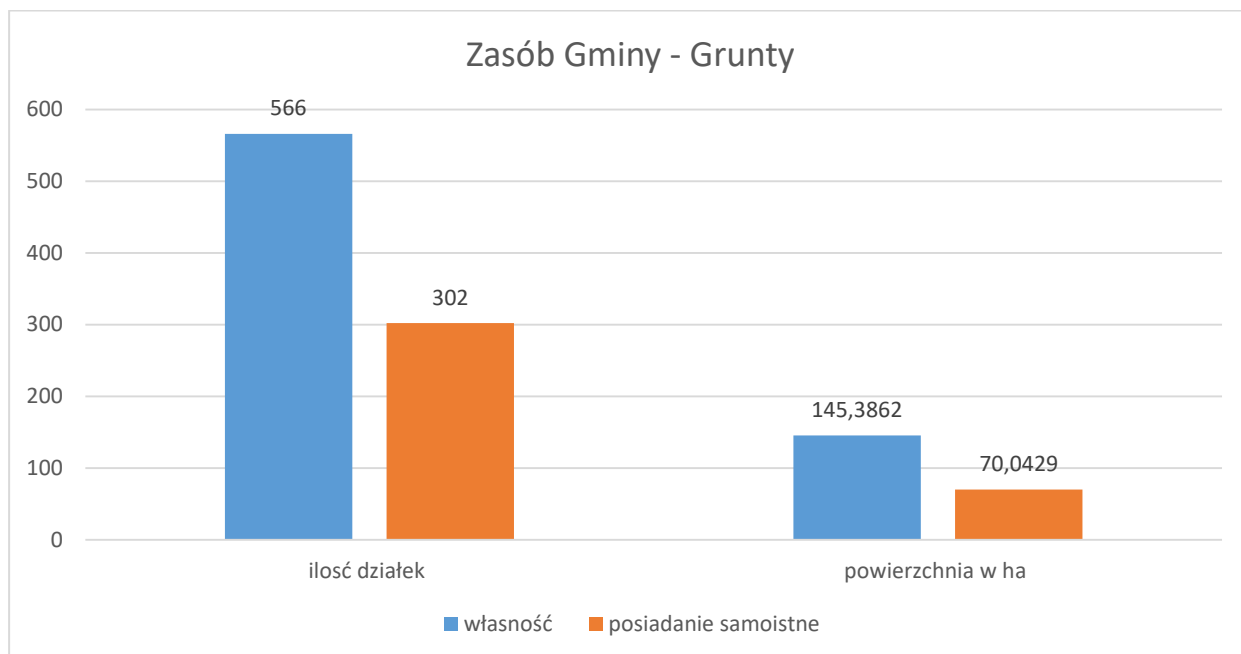
Grunty będące własnością gminy mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany, zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, trwałe zarząd, dzierżawę lub najem.

Stan mienia na 31.12.2021 r.

Gmina Tomaszów Mazowiecki była w posiadaniu 868 działek o łącznej powierzchni 215,4291 ha, gdzie 566 działki o powierzchni 141,8656 ha stanowiły własność Gminy, a 302 działek o powierzchni 73,5635 ha stanowiło samoistne posiadanie. Zgodnie z klasyfikacją użytków gruntowych, wszystkie nieruchomości gminne obejmują:

- grunty rolne – pow. 48,0582 ha,
- grunty leśne – pow. 6,5251 ha,
- grunty zabudowane i zurbanizowane – 160,8226 ha,
- grunty pod wodami – 0,0232 ha.

Wykaz budynków i lokali będących w zasobach Gminy stan na 31.12.2021 r.

tab.1

<i>L.P.</i>	<i>BUDYNEK</i>	<i>MIEJSCOWOŚĆ</i>	<i>ULICA I NR</i>	<i>NR DZIAŁKI</i>	<i>POWIERZCHNIA DZIAŁKI (HA)</i>	<i>POW. UŻYT [M2]</i>
1.	Budynek mieszkalny	Chorzęcín	184	3/3.	0,1 700	63,40
2.	Budynek mieszkalny (blok)	Dąbrowa	Południowa 47, 45	410/1, 410/2, 410/3, 410/4, 410/5, 410/7	0,8 479	397,23
3.	Budynek mieszkalny	Twarda	Główna 65	824/2	0,1636	294,15
4.	Budynek mieszkalny (blok)	Wąwał	Tomaszowska 107	568	0,1 656	208,29
5.	Budynek mieszkalny (lokal mieszkalny)	Wiaderno	87	382	0,6 900	62,22
6.	Budynek stacji wodociągowej	Wąwał	-	85/6	0,1 402	52,73
8.	Budynek stacji wodociągowej	Twarda	-	281	0,6 300	38,65
9	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Twarda	Główna 65	824/2	-	65,11

10.	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Dąbrowa	Południowa 45, 47	410/1, 410/2, 410/3, 410/4, 410/5 410/7	-	195,00
11.	Budynek gospodarczy przy blokach mieszkalnych	Wąwał	Tomaszowska 107	568	-	111,00
12.	Budynek	Tomaszów Mazowiecki	Majora Hubala 110	201	0,1 375	38,20
13.	Budynki biurowce	Tomaszów Mazowiecki	Prezydenta I. Mościckiego 4	268	0,1 644	1 213,53
Razem:					3,1 092	2 739,51

Obmiar powierzchni użytkowej dokonano z natury.

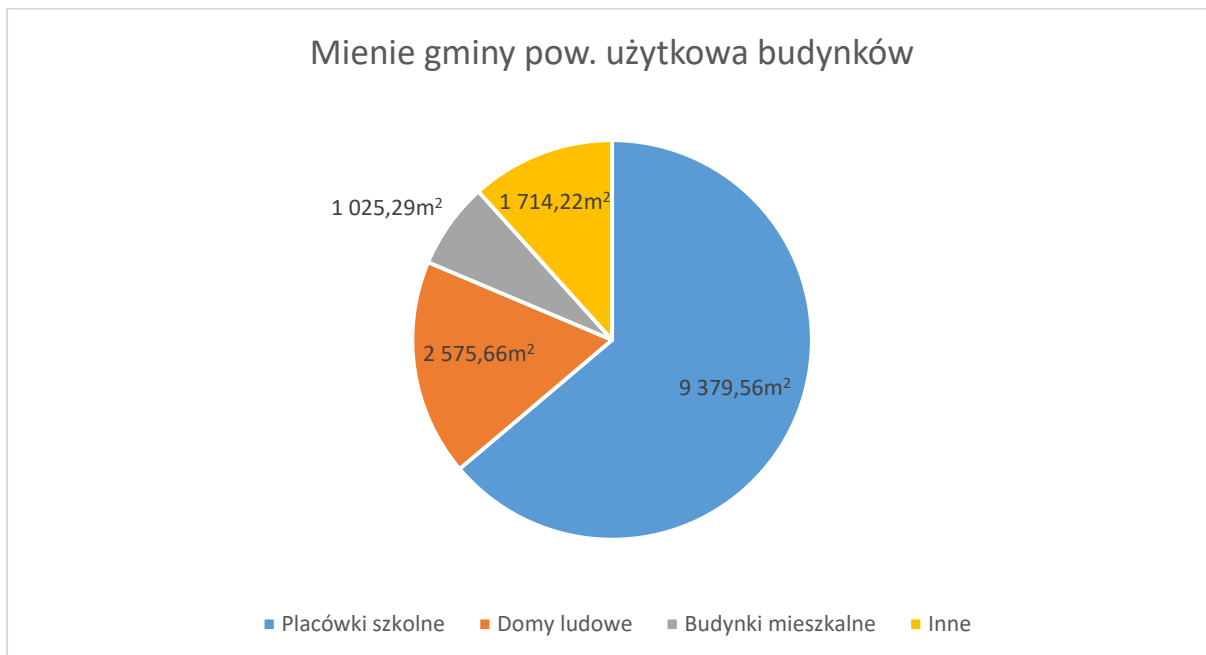
tab.2

<i>L.P.</i>	<i>NAZWA PLACÓWKI</i>	<i>MIEJSCOWOŚĆ</i>	<i>ULICA I NR</i>	<i>POW. UŻYTKOWA [M2]</i>	<i>DZIAŁKI NR</i>	<i>POWIERZCHNIA DZIAŁKI (HA)</i>
1.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Smardzewicach	Smardzewice	Główna 10	2 654,73	364	1,5400
2.	Zespół Szkół w Zawadzie	Zawada	249/255	1 552,30	377, 397, 1654	1,8000
3.	Szkoła Podstawowa w Chorzęcinie	Chorzęcin	75	468,88	239	0,5100
4.	Publiczne Przedszkole w Twardej wchodzące w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Smardzewicach	Twarda	Główna 117	186,62	290	1,2600
5.	Publiczne Przedszkole w Wąwale	Wąwał	ul. Tomaszowska 2	187,00	82	1,2400
6.	Zespół Szkół w Wiadernie	Tomaszów Mazowiecki	Ludowa 73/75	2 228,13	138/1, 139/5, 139/2, 139/3, 139/4, 140/1, 142/1	1,0544
		Wiaderno	1			
7.	Zespół Szkół w Komorowie	Tomaszów Mazowiecki	Ujezdźka 57	2 101,90	24, 25/2	0,6343
		Komorów	Tomaszowska 1			
RAZEM:					9 379,56	8,0387

Obmiar powierzchni użytkowej dokonano z natury.

Tab.3

<i>L.P.</i>	<i>BUDYNEK</i>	<i>MIEJSCOWOŚĆ</i>	<i>ULICA I NR</i>	<i>NR DZIAŁKI</i>	<i>POWIERZCHNIA DZIAŁKI [HA]</i>	<i>POW. UŻYT [M2]</i>
1.	Dom Ludowy w Cekanowie	Cekanów	Wł. Jagiełły 2/4	184/1	0,8600	192,5
2.	Dom Ludowy w Ciebłowicach Dużych	Ciebłowice Duże	126	1884, 1370/1, 1886	0,0432	411,83
3.	Dom Ludowy w Komorowie	Komorów	Biblioteczna 1	578/2	0,1394	262,39
4.	Dom Ludowy w Łazisku	Łazisko	158	137	1,1200	229,74
5.	Dom Ludowy Sługocice	Sługocice	140	221/2	0,2000	232,8
7.	Dom Ludowy w Swolszewicach Małych	Swolszewice Małe	Trzciniac 44	248/3	0,3200	248
8.	Dom Ludowy w Wąwale	Wąwał	Wesoła 1/5	85/7.	0,0600	284
9.	Dom Ludowy w Wiadernie	Wiaderno	87	382	0,2100	501,71
10.	Dom Ludowy w Twardej	Twarda	Główna 117	290	ujęta w szkole	212,69
Razem					2,9526	2 575,66

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Elementarnymi dokumentami planistycznymi na poziomie gminy są:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gmina posiada „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki” oraz 14 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 3 mpzp uchwalone w 2021 r. Łączna powierzchnia obowiązujących miejscowych planów wynosi 1650,7 ha.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego powierzchniowo stanowią 10,98% całej powierzchni gminy. W 2021 r. w różnej fazie opracowania było sześć mpzp, w tym trzy zostały uchwalone. Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmowały powierzchnię około 331,5 ha. Dwa plany sporządzane były w związku z tzw. „ustawą wiatrakową” i zostały uchwalone.

Ponadto Gmina przystąpiła do sporządzenia nowego „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki” i do końca 2021r. sporządzono projekt tego dokumentu, który następnie podlega uzgodnieniom przez odpowiednie organy i instytucje.

W sytuacji braku planu miejscowego, zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy odbywają się, w oparciu o decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy.

Ogółem takich decyzji w 2021 r. wydano 282, z czego 232 na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, 50 na zabudowę pozostałą (tj. budynki gospodarcze, usługowe, inwentarskie, farmy fotowoltaiczne itp.) oraz 31 decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego jest jedną z najwyższych od początku 2003r., tj. od momentu w którym przestał obowiązywać z mocy prawa miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Tomaszów Mazowiecki.

W porównaniu z liczbą wydanych decyzji w 2020 r., która wynosiła 237 zauważamy duży wzrost w ilości składanych wniosków o warunkach zabudowy.

SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W 2021 roku Urząd Gminy Tomaszów Mazowiecki wydał następujące decyzje administracyjne:

- I. Podatki, odpady, akcyza:
- 1) w sprawie podatku od osób fizycznych na 2021 rok – 7 528 decyzji,
 - 2) w sprawie podatku od osób fizycznych za lata ubiegłe - 37 decyzji,
 - 3) w sprawie podatku od środków transportowych - 5 decyzji,
 - 4) w sprawie ulg (umorzenie, odroczenie, rozłożenie na raty) - 30 decyzji,
 - 5) w sprawie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej - 370 decyzji.

Od trzech decyzji w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na 2021 rok oraz od dwóch decyzji w sprawie zmiany wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego na 2021 rok złożono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Organ odwoławczy dwie zaskarżone decyzje utrzymał w mocy, dwie zaskarżone decyzje uchylił w całości, a ostatnie odwołanie pozostawił bez rozpatrzenia.

Od dwóch wydanych decyzji: w sprawie odmowy umorzenia zaległości oraz w sprawie rozłożenia na raty zaległości w podatku z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego złożono odwołania. W obu przypadkach Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy zaskarżone decyzje.

II. Ewidencja ludności i dowody osobiste:

- 1) Wydane decyzje o wymeldowaniu – 16,
- 2) Wydane decyzje o zameldowaniu – 1
- 3) Decyzja o odmowie wymeldowania – 1
- 4) Umorzenie postępowania – 5
- 5) Wnioski zawieszono, wycofano – 1
- 6) Wydane dowody osobiste – 608
- 7) Udostępnianie danych jednostkowych – 5788
- 8) Zaświadczenia z ewidencji ludności i dowodów osobistych – 329
- 9) Wnioski o zameldowanie na pobyt stały, czasowy, wymeldowanie – 760
- 10) Nadanie numeru pesel – 272

III. Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach:

- 1) o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu – 313
- 2) o środowiskowych uwarunkowaniach – 4

Złożono 6 odwołań od decyzji o warunkach zabudowy, z których 3 zostały utrzymane przez organ nadzoru w mocy. Pozostałe 3 decyzje, na które złożone zostało odwołanie zostały uchylone i sprawy przekazano do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

IV. Drogi, środowisko, podziały nieruchomości

- 1) Decyzje na zajęcie pasa drogowego – 94 decyzji
- 2) Decyzje na usunięcie drzew – 10 decyzji
- 3) Podział nieruchomości - roku 2021 zarejestrowano 81 spraw o podział nieruchomości.

W toku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano 56 postanowień oraz 61 decyzji administracyjnych zatwierdzających podział nieruchomości.